

NAŠA LUČ

M E S E Č N I K Z A S L O V E N C E P O S V E T U

DECEMBER 2023

letnik 72, številka 12

4

POGOVOR Z IZIDORJEM PEČOVNIKOM
Ljudem bi rad sporočil, da jih imamo radi

11

ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI
Zgodbe o cvetju

13

RAFAELOVA DRUŽBA
Ostanimo modri

Vadstena, 50. vseslovensko binkoštno romanje k Sv. Brigiti Švedski

Slovesno bogoslužje v Vadsteni je vodil msgr. Janez Pucelj, somaševala sta David Taljat in Zvone Podvinski.

Slovesno bogoslužje v Vadsteni so počastili gostje z urada Vlade RS ter veleposlaništva iz Kopenhagna.

Skupinski posnetek letošnjih romarjev za binkošti v Vadsteni

Procesija je vodila romarje k slovenski lipi, kjer je vse prisotne nagovorila gospa Vesna Humar, državna sekretarka.

Ansambel Špadni fantje z Vipavskega je s slovensko muziko in petjem božal srca rojakov.

Ko so se rojaki okprečali, so pri sestrah na vrtu zaplesali tudi kolo.

Rojake je v dvorani nagovorila gospa Vesna Humar, državna sekretarka z Urada Vlade RS za Slovence po svetu.

Njegova ekselenca Mihael Zupančič se je z družino udeležil vseslovenskega romanja v Vadsteno.

Boštjan, Silva, Jože in ostale pridne roke, ki so pripravile večerjo za vse romarje, velik boglonaž.

Novogoriški oktet Vrtnica ni prepeval samo v Vadsteni, ampak tudi pri binkoštni maši v cerkvi Kristusa Kralja v Göteborgu, kjer so obnovljene freske.

NAŠA LUČ

Glasilno Zveze slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi za verska, kulturna in narodna vprašanja

Izdajatelj: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov in Rafaelova družba • Založnik: Družina, SI-Ljubljana, p. p. 95 • Glavni urednik: Janez Pucelj, München, Nemčija • Odgovorni urednik: Lenart Rihar, Ljubljana • Uredništvo: Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska c. 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: 01/438 30 50, e-naslova: rafaelova.druzba@siol.net in jpucelj@web.de • Uprava: Krekov trg 1, SI-1000 Ljubljana, tel. 01/360 28 28 • Jezikovni pregled: Vida Frelih • Revijo podpira vladni Urad za Slovence v zamejstvu in po svetu.

CENA IZVODA: 2,70 EUR • CELOLETNA NAROČNINA ZA SLOVENIJO: 29,70 EUR • CELOLETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Slovenije): Evropska zveza 40,59 EUR • Švica 53,90 CHF • Velika Britanija 34,54 GBP • Avstralija 55,66 AUD • Kanada 54,45 CAD • ZDA 53,35 USD. V ceno je vštete 5 % davek na dodano vrednost in ustrezna poštnina, ki velja za pošiljanje z navadno redno pošto. Cena za letalsko pošiljanje je 45,43 EUR • CELOLETNA NAROČNINA PRI POVERJENIKIH: Evropska zveza 35 EUR • Švedska 320 SEK • Švica 45 CHF • Velika Britanija 28 GBP • CELOLETNA NAROČNINA (za pošiljanje iz Münchna): Evropska zveza 35 EUR, plus poštnina • PLAČILO NAROČNINE: Naročniki v Sloveniji ter prejemniki po pošti v Sloveniji, na transakcijski račun pri NLB dd.: 02014-0015204714, DRUŽINA, d. o. o., s pripisom za Našo luč, IBAN SI56 0201 4001 5204 714, SWIFT LJBASI2X • Naročniki, ki prejemajo revijo s slov. misije, plačajo župniku. • Naročniki po Evropi in svetu (pošiljke iz Münchna) nakažejo na račun: J. Pucelj - KirStift, BIB Essen eG, IBAN: DE96 3606 0295 0020 9400 26, BIC (Swift): GENODE1BBE, namen: za Našo luč.

Oblikovna zasnova: Klemen Kunaver • Grafična priprava: Družina d. o. o. • Čarobni gozd, foto: Aleksander Čufar • Tisk: tiskano v Sloveniji.

Rafaelova družba, Naša luč, Poljanska 2, SI-1000 Ljubljana, tel.: (+386) 1 438 30 50, e-naslov: rafaelova.druzba@siol.net
www.rafaelova-druzba.rkc.si • Poslovni račun pri NLB d. d.: 02014-0253581535, voditelj: Lenart Rihar

Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diakonov in pastoralnih sodelavcev v Evropi

Liebigstr. 10, 80538 München, T (*49) 089 2193 7900, M 0173 9876 372, F (*49) 089 2193 79016, predsednik: msgr. Janez Pucelj

POGOVOR Z IZIDORJEM PEČOVNIKOM	4
Ljudem bi rad sporočil, da jih imamo radi	
JEZIKOVNI KOTIČEK	8
Vzgojiteljica	
SLOVENIJA, NAŠ SKUPNI DOM	9
Premisleki, Novice	
Nikoli ni bilo tako slabo, da ne bi bilo lahko še slabše	10
ZAKLADI SLOVENSKE UMETNOSTI	11
Zgodbe o cvetju	
FOTOTEKA RAFAELOVE DRUŽBE	12
Božično praznovanje	
RAFAELOVA DRUŽBA	13
Ostanimo modri!	
ŽUPNIJE	14
ZGODBA	23
KRIŽANKA / MALO ZA ŠALO	24

Obisk

Mimogrede me je poučila neka obiskovalka v župnišču o modrosti, ki je prej nisem nikoli zaznal na ta način. Že na vratih reče: »Sem te presenetila!« Priznal sem, da je nisem pričakoval, saj se tudi ni najavila, presenečenje pa obisk ni, saj je župnijski dom vedno odprt za vse. Ko sem zapisal mašne namene, ki jih je želela, sva se malo zaklepetala o vsakdanjih stvareh, resnih in bežnih. In nanoslo je na obiske. Na srečanja, ki so lahko prijetna ali ne, so pa vedno nekaj novega, so presenečenja. Ne pa nepotrebna nadlega. Da je treba razlikovati osebno in uradno raven, sva se hitro strinjala. Pri tem me je opozorila na nek vidik, ki zadeva obe področji z reko: »Vsakega obiska si enkrat zagotovo vesel: ko pride ali ko odide.«

»Lahko je tudi nekaj vmes,« sem pripomnil.

Spomin na to besedovanje in modrovanje me spremlja ob spraševanju, kaj prinaša meni in ljudem našega časa obisk z nebes: PRIHOD – ADVENT. Božji obisk. Rojstvo Odrešenika.

Je pričakovani ali nepričakovani, vedno je presenečenje. Odziv ljudi nanj pa je nekdanji in danes primerljiv. Je odklonilen, je skeptičen in je tudi odprt, svoboden predsodkov v pripravljenosti za novost, je presenečenje. Odkrijemo, česar nismo poznali.

Da bi danes česa ne poznali, se zdi na prvi pogled povsem iz trte zvito. Vsak trenutek lahko odpremo na modernih telefonih programe, ki v trenutku pojasnijo vse neznanke. Danes vse vemo, je vtis sodobnega človeka. Žal, samo vtis. Elektronski aparati ne morejo odgovarjati na moralna in življenjska vprašanja. Tudi odgovorov nanje ne vedo. Treba je odpreti verodostojnejše vire. Modrost življenja izvira iz starodavnih spoznanj in te je treba preverjati, kaj nam povedo v sodobnih razmerah. In pri tem nam nikakor ni treba opustiti sodobne možnosti preverjanja. Veri v presežno sredi naravnih danosti se ni treba bati nobenega znanstvenega spoznanja. Le ovrednoti in osmisli ga človeku, ki to išče.

Kdor ne išče, je že na začetku odklonil sporočilo in tudi njegovo vsebino. Oznanilo ga ni doseglo zaradi blokade razuma. Duhovne stvari pa niso le zadeva razumskega spoznanja, ampak vprašanje smisla in duhovnih potreb v srcu, v duhovnih sposobnostih. Duh je enako realen del človeka kot telo. Duhovno zdravje je celo pomembnejše od telesnega. Duh namreč lahko osmisli celo telesno nemoč in trpljenje. S tem odpre vrata v duhovno bit, ki ne mine. Kar je zemeljsko, se vrača v prah zemlje.

Prihod Božjega Sina na svet je dogodek, ki presega vso zgodovino človeka in vesolja. Je ista stvarnost in dar človeku iz Božje roke, ki razveseli naše srce. Razveseli tudi njegov odhod, ker bo spet prišel.

Janez Pucelj

ZVEZA SLOVENSkih IZSELJENSKIH DUHOVNIKOV, DIAKONOV IN PASTORALNIH SODELAVCEV V EVROPI

ANGLIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA LONDON
62, Offley Road, LONDON SW9 0LS
T/F (*44) 020. 7735 6655
M +44 736 53 53 900
http://www.skm-london.org.uk
e-naslov: info@skm-london.org.uk

AVSTRILIJA

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER DUNAJ
Einsiedlergasse 9-11, 1050 WIEN
M (*43) (0)660-657-94-33
duhovnik: Matija Tratnjek
e-naslov: info@spc-dunaj.net
www.spc-dunaj.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GRADEC
Mariahilferplatz 3, 8020 GRAZ
T (*43) 0316. 7131 6924
župnik: p. mag. Jože Lampret OFMConv

PREDARLSKO

oskrbuje: mag. David Taljat (glej Švica)

SLOVENSKA KAT. MISIJA ŠPITAL
Drau Marienkapelle, Villacherstr., SPITAL
župnik: mag. Jože Andolšek
St. Primož 65, 9123 Št. Primož
T (*43) 042. 3927 19

BELGIJA, NIZOZEMSKA IN LUKSEMBURG

SLOVENSKI PASTORALNI CENTER BRUSELJ
Av. de la Couronne 206
1050 Bruxelles / Ixelles
T (+32) 02. 64 77 106
M (*32) 0489. 783 532
župnik: dr. Zvone Štrubelj
e-naslov: zvones@gmx.de

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA EISDEN
Guill. Lambertlaan 36, BE 3630 EISDEN
T/F (*32) 089. 7622 01
župnik: Gregor Semrl
e-naslov: semrl.gregor@gmail.com

FRANCIJA

DELEGATURA – AUMONERIE NATIONALE DES SLOVÈNES DE FRANCE
Moulin de Thicourt, 57380 THICOURT
Tel – Fax (*33) 03. 8701 0701
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA PARIZ
Slovenske maše so v cerkvi sv. Filipa in Jakoba v Chatillonu
župnik: dr. Zvone Štrubelj (glej SPC Bruselj)
diakon Ciril Valant: 32, rue de la Guilloire,
78720 La Celle les Bordes. Tel: 01 34 85 26 66
e-naslov: valant.ciril@wanadoo.fr

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA MERLEBACH
14, r. du 5 Decembre, 57800 MERLEBACH
T (*33) 03. 8781 4782,
T mljn (*33) 03. 8701 0701
župnik in delegat: Jože Kamin,
e-naslov: kaminjoseph@aol.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA NICA

Vse informacije pri delegatu J. Kaminu (glej zgoraj)

HRVAŠKA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST ZAGREB
oskrbovana iz Slovenije. Informacije:
dekan Anton Trpin, T (*386) 07 338 00 15
Trubarjeva 1, 8310 Šentjernej
e-naslov: zupnija.sentjerneja@rc.kc.si

ITALIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST RIM
Via Appia Nuova 884, 00178 ROMA
T (*39) 06.7184.744, F 06. 712.99.910

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST MILANO
cerkev Corpus Domini, ul. Canova 4
informacije: Karel Bolčina, M (*39) 338 195 8889
e-naslov: donkarel@tiscali.it

NEMČIJA

KOORDINACIJA DUŠNEGA PASTIRSTVA SLOVENCEV PO SVETU
Dori Pečovnik
govorec za Slovence pri NŠK
Landsberger Str. 39, 80339 München
T *49 (0)175 2462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA BERLIN

Kolonnenstr. 38, 10829 Berlin
župnik: Dori Pečovnik
T *49 (0)1752462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com

SLOWENISCHE KATH. SEELSORGE FRANKFURT

Hühnerweg 25, 60899 Frankfurt
Trenutno ni slovenske maše.
Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ESSEN

Ukinjena. Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA MANNHEIM

Ukinjena. Informacije pri koordinatorju.

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA STUTTGART

Stafflenbergstr. 64, 70184 STUTTGART
T (*49) 0711. 2328 91, M 0178. 4417 675
F (*49) 0711. 2361 331
www.skm-stuttgart.de
župnik: Aleš Kalamar
T (*49) 0711. 5489 8064, M 0176. 8450 9228
e-naslov: aleskalamar@gmail.com
župnik v pokoju: Martin Retelj
e-naslov: reteljmartin@gmail.com
T *49 (0)173 4772 422

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA AUGSBURG

Ottmarsgäßchen 8, 86152 Augsburg
T/F (*49) 0821. 979 13, M 0173.5937 313
župnik: Roman Kutin
e-naslov: roman.kutin@gmx.net

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA ULM

Neunkirchenweg 63 A, 89077 ULM
župnik: Roman Kutin (glej Augsburg)

SLOVENSKA KATOLIŠKA ŽUPNIJA MÜNCHEN

Landsberger Str. 39, 80339 München
T *49 (0)89 221 941, F 089 219 379 016
e-naslov: slowenischsprachige-gemeinde.muenchen@ebmuc.de
župnik Dori Pečovnik
T *49 (0)175 2462 425
e-naslov: dori.pecovnik.berlin@gmail.com
diakon Ralph Prausmüller
e-naslov: ralphprau@gmail.com

SRBIJA

SLOVENSKA KATOLIŠKA SKUPNOST BEOGRAD

Župa sv. Cirila i Metoda
Požeška 35, 11030 BEOGRAD
T (+381) 11 30 56 120
MT (*381) 665 105 509
župnik: Lojze Letonja CM
e-naslov: lojze.letonja@gmail.com

ŠVEDSKA

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA GÖTEBORG

Parkgatan 14, 411 38 GÖTEBORG
M (+46) (0)708 278757
T (+46) (0)31 7115421
župnik: Zvonko Podvinski
e-naslov: zvone@telia.com;
zvone.podvinski@rc.kc.si

ŠVICA-LIECHTENSTEIN

SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA ZÜRICH

Naglerwiesenstrasse 12, 8049 ZÜRICH
T 0041 (0)44 301 31 32, M 0041 (0)79 7773 948
spletna stran: www.slomissija.ch
župnik: mag. David Taljat
e-naslov: slomission.ch@gmail.com

Ljudem bi rad sporočil, da jih imamo radi

> Pogovarjamo se z gospodom Dorijem (Izidorjem) Pečovnikom, ki je več kot 20 let v Berlinu služboval med Slovenci, zdaj pa je prišel v München za voditelja slovenske župnije. Vsak človek ima dom – nam lahko ti opišeš svojega?

Tudi jaz imam, hvala Bogu, še vedno zelo lep dom v Sloveniji, in sicer v župniji Vransko. Kot otrok sem živel pri tetah in stricah po očetovi strani na Tešovi, to je lepa, nekoliko višje ležeča vas. Kombinirali smo tudi z mamino stranjo, ki pa je živela v drugi vasi, v Brodeh. Jaz sem bil najstarejši in sem zato ostal pri stricah in tetah, drugi štirje so potem tudi prihajali za mano, ker je vedno še kdo prišel na svet. Tako smo imeli pravzaprav dva doma, kar ni bilo slabo, očetovega in materinega. Otroci smo imeli priložnost, če tukaj ni bilo vse v redu, da smo bežali k drugim, in obratno. Moj oče je bil krojač, mama pa kmetica, tako da smo imeli obe izkušnji. Lahko rečem, da sem imel lepo otroštvo. Delali smo na kmetiji in smeli smo očetu nagajati pri šivanju. Imel je nekaj zaposlenih, ki smo jih imeli radi in oni tudi nas. Veliko smo se naučili. Moja dva brata sta potem znala marsikaj narediti samo od tega, kar sta videla pri očetu in sodelavcih. Prihajam torej iz obrtniško kmečko družine, ki je bila tesno povezana z župnijo Vransko.

> Se pravi, redno ste zahajali k maši ob nedeljah, molili doma ...

Da, molili smo doma, hodili k maši, in ministrirali smo tudi med tednom, čeprav smo imeli do cerkve skoraj uro, če nismo hiteli. Težko je bilo vstati, ampak ko smo enkrat vstali, smo zadovoljni začeli dan.

> Otroštvo preide v šolsko dobo. Kje si začel?

Vse do konca 8. razreda sem bil nekje na razpotju, predvsem sem hotel biti krojač, ker sem čutil dolžnost, da bi nekdo zamenjal očeta. Jasno je bilo, da si je oče to izjemno želel. Ampak čisto

na koncu se je vendarle pokazalo, da imam poklicanost za duhovnika, in temu nisem mogel uiti, tudi če bi hotel. Čeprav so me poskušali tako v gimnaziji kot kasneje usmeriti v kaj drugega.

> Kje si hodil v gimnazijo?

Imel sem srečo, da sem bil sprejet v malo Slomško-vo semenišče v Mariboru. Mi iz periferije smo imeli slabe možnosti za sprejem na gimnazijo. Takrat so bili sprejemni izpiti in so bili mestni in primestni otroci v prednosti. Vendar sem imel še to srečo, da so ravno takrat, ko sem bil na vrsti, med samim potekom rekli, da ukinjajo sprejemne izpite: »Kdor je tukaj, je sprejet,« in jaz sem bil tam. Tako sem prišel v drugo gimnazijo v Mariboru.

V malem semenišču smo se imeli zelo lepo, imeli smo dobro vodstvo, dobre prefekte, ki so nam pomagali pri vzgoji in seveda tudi pri nalogah. Na gimnaziji je bilo na začetku težko, ampak na koncu smo bili skoraj vsi odlični. Tudi po tem se vidi, kako dobro vodstvo smo imeli v malem semenišču.

> To se pravi, to je bila državna gimnazija, kjer ste bili vi iz malega semenišča dijaki kot vsi drugi?

Tako je, v vsem smo bili izenačeni z drugimi, edino v vzgoji smo bili bodoči bogoslovci drugačni, ker smo živeli v našem »internatu«, v malem semenišču, drugi pa v drugih internatih. Čeprav so nas dali v razred, kjer smo bili sami semenišč-

Izidor Pečovnik – Dori

niki, druga polovica pa dekleta, moram reči, da smo imeli lepe odnose; ni bilo nobenega tistega zapeljevanja, »bomo vse naredili, da ne boš duhovnik in tako naprej«, tega ni bilo. Tudi ravnatelj gimnazije so bili zelo dobri, sploh za tiste čase, ki so bili res komunistično pogojeni. Ampak ti ravnatelj niso dovolili, da bi se med nami delale razlike. In tudi pazili so, da so dali tam, kjer smo bili večinoma semeniščniki, vedno dobrega razrednika. Tako smo imeli lepa gimnazijska leta, med nami je bilo sožitje in profesorji so nas cenili in imeli radi, gotovo tudi zato, ker smo imeli res zelo dobro vzgojo.

> Kdo je bil takrat v malem semenišču?

Ravnatelj je bil profesor Ivan Žličar, izjemno inteligen ten duhovnik, velik matematik, fizik in jezikoslovec. On je govoril prek 30 jezikov, tako da nas je v tem smislu podpiral. Njegov prefekt pa je bil takrat dr. Franc Kramberger. On nam je dal največji pečat. Ko smo končali šolanje, je bil pa naš škof, tako da nas je poznal bolje kot naši starši in celo bolje kot mi sami sebe. To je bilo zelo dobro, saj nam je potem dajal primerne naloge, primerne župnije. Bil je izjemen pedagog in duhovnik. Imeli smo tudi dobre spiritalne, pomočnike, tako da je bila v malem semenišču takrat izjemna kakovost.

> Potem si se odločil za bogoslovje?

Iz gimnazije so nas sicer pošiljali na razne univerze in inštitute, da bi nas na ta način usmerili kam drugam, stran

Najstarejša trta iz Maribora v Berlinu

Sadika mariborske trte v Berlinu dobro uspeva.

od bogoslovja. Spomnim se, da sem šel pogledat na solopetje in na medicino. Ampak potem, ko je prišla odločitev, sem se z lahkim srcem odločil za teologijo. Imeli smo čudovita tri leta v Ljubljani, tako smo spoznali celo Slovenijo, bogoslovce iz vse Slovenije; to je bilo zame izjemno pomembno. Zadnja tri leta sem bil v Mariboru, ker je bila takrat tam že teološka fakulteta. Tudi tu so bili zelo zelo lepi časi. Ni pa bilo lahko, predvsem politično je bilo precej razburkano: Tito se je poslavljaj na nek način in pojavljali so se drugi. Takrat je bilo kar zanimivo za nas vse.

> Kaj pa po diakonskem posvečenju?

Potem ko sem prejel diakonsko posvečenje, sem dobil zelo zanimivo župnijo, Trbovlje, na meji z ljubljansko škofijo. Tudi tam sem imel zelo lepo obdobje. Za Trbovlje bi kdo rekel, da so bile malo drugačne kot ostala Slovenija, ampak za duhovnika in diakona so izjemno prijetno presenečenje. Tam si našel toliko iskrenih in vernih ljudi, čeprav so bili to rudarji in so mnogi mislili, da ne znajo drugega kot delati in preklinjati. Nabral sem si ogromno pastoralnih izkušenj, tako da mi je bilo potem kar težko oditi. To bi znal Zvone Podvinski še bolje povedati, ker je bil v Trbovljah kaplan. Sam imam vsekakor lep spomin na ta šesti letnik, ko smo študirali in delali hkrati.

> Posvečen si bil ...

Ko smo bili mi zreli za posvečenje, v Mariboru nismo imeli ordinarija, bil pa je naslovni škof Vekoslav Grmič. Imel sem privilegij, da me je škof Grmič krstil, ker je bil ob mojem rojstvu na Vrnskem župnik, in potem mi je vse zakramente podelil on. Mislim, da je bilo malo takih duhovnikov, ki bi zakramente od krsta do mašniškega posvečenja dobili od enega človeka. Posvečen sem bil leta 1980.

> Potem je sledila druga fara ...

Potem ko so videli, da sem v Trbovljah dobil nekaj izkušenj za delavske župnije, so me dali v Prebold, Šempavel, Sveti Pavel. Ljudje, ki so vsak dan hodili v cerkev, niso nikoli rekli Prebold, vedno so govorili Šempavel. Ta kraj je bil znan po tekstilni tovarni. Zanimivo je, da o tem kraju govori tudi neka Slomškova pesmica, ki napada zlorabo otrok za težaško delo. To je bilo vodilo tudi komunističnim direktorjem in v tem sem videl pri njih neko pripravljenost, odprtost.

Moja kaplanska leta v Preboldu so bila zelo lepa. Ker smo imeli v soupravi tudi župniji Marija Reka in Hum in ker je bil župnik že malo starejši in ni mogel hoditi v hribe, je mene pošiljal gor. Tako sem bil v Preboldu kaplan, v Mariji Reki pa župnik, in sem lahko marsikaj delal po svoje. Imel sem dobrega, razumevajočega župnika, ki me je imel rad in me je vedno pripeljal nazaj na pravo pot.

> Koliko časa si bil tam?

Štiri leta. Potem me je škof Kramberger poklical v Maribor, na župnijo Sveto Rešnje telo, k Tonetu Žerdinu, ki je bil takrat eden najbolj agilnih duhovnikov v mariborski dekaniji, dekan in tudi zelo dober pastoralist. Znal je živeti s časom, in to me je navduševalo. Imel sem zelo dobre kolege v drugih močnih župnijah, tako da sta bila takrat mladinski verouk in študentska pastoralna, bi lahko rekel, na višku. Nisem mogel verjeti, da me bo dal škof na tako župnijo za kaplana, ampak je rekel, Dori, poskusi! To je bil čas, ko je bila mladinska

pastoralna na preizkušnji. Iz drugih taborov so se zelo trudili, da so nam jemali mladino in študente. Jaz sem ravno v tem videl izziv. Lahko rečem, da smo izjemno veliko naredili. Delali smo skupaj s kolegi in to je bil eden najlepših časov, lahko bi rekel višek mojega kaplanskega dela, zlasti v smislu pastoralne v velikem mestu.

> Naslednja tvoja postaja ...

Takrat je bilo nekakšno pravilo, da si moral biti na treh mestih kaplan po tri leta ali več. Tako sem šel potem v Šoštanj. To je bil, bi lahko rekel, korak nazaj, ampak ne v tem smislu, da nazaduješ, ampak v podobno sfero, kot sta bila Prebold in Trbovlje. V Šoštanju spet rudarji, rudniki, elektrarna. Veliko cerkva in tudi nova cerkev, ker so staro takrat zaradi rudnika izgubili. Župnik Jože Pribožič je bil spet en takšen navdušenec, ki je skoraj iz vsake podružnice naredil župnijo, tako da je bilo zelo veliko dela, čeprav sva bila dva kaplana. Vsak dan maša, vsak dan verouk, na vseh teh sedmih, osmih postojankah. Ob nedeljah smo imeli po štiri maše, potem ogromno krstov, porok, verouka vsak dan po štiri, pet, tudi osem ur. V življenju še nisem doživel česa takega, ampak bilo je izjemno lepo.

> Tvoja prva samostojna služba je bila župnija Šentrupert nad Laškim?

Tako je. Tam sem začel delati to, kar sem kot kaplan opazoval. Bilo je treba obnavljati cerkve, eno sem tudi zgradil. Zgodilo se je v času protesta proti jedrskim odpadkom, ki so jih hoteli odvreči v tiso naravno idilo na robu Kozjanskega. Takrat sem dobil idejo, da bi na tem mestu zgradil cerkev v čast sveti Barbari, ki je zavetnica rudnikov. Pivovarna Laško me je podprla, zelo hitro smo zgradili to cerkvico in odpadki niso prišli. Ljudje so presrečni, ker nimajo odpadkov in okrnjenega okolja, kot so ga imeli prej. Šentrupert nad Laškim je bila zame zelo lepa župnija, šest let sem bil tam.

> Kako bi povzel svojo pastoralno naravnost?

Bil sem zagovornik tega, da je treba vse narediti za to, da bo otrok krščen, ne pa stalno ljudi z nečim odslavljal ali pa jim postavljati tako težke pogoje, da jih enostavno ne zmorejo in potem otroci ostanejo brez zakramenta. To zagovarjam, ker sem o tem naredil diplomsko nalogo pri dr. Obrežanu, ki je bil tudi izjemen pastoralist. Jaz sem mu sledil, in zaradi tega

Z Zvonetom Podvinskim, duhovnikom na Švedskem

sem bil potem nepriljubljen pri nekaterih kolegi duhovnikih. Sta pa na mojo stran stopila škof Kramberger in prihodnji škof Lipovšek. Največkrat pa me je branil nadškof Alojzij Šuštar. Se pa nisem nikoli prepiral s kolegi duhovniki in smo se vedno razšli kot prijatelji.

> Kako si prišel v Berlin?

Tega pastoralnega dela, gradenj in obnov se je nabralo toliko, da verjetno ne bi več dolgo zdržal, zato me je škof Kramberger vprašal, če bi šel kam drugam. Najprej me je hotel dati nekam na Koroško, na Ravne ali v Kotlje, potem je pa Martin Horvat začel zapuščati Berlin in me je škof vprašal, če bi šel tja. »Grem, kamor boste vi rekli,« sem mu dogovoril, saj sem škofu obljubil pokorščino in ponižnost in zvestobo. Tako sva se dogovorila.

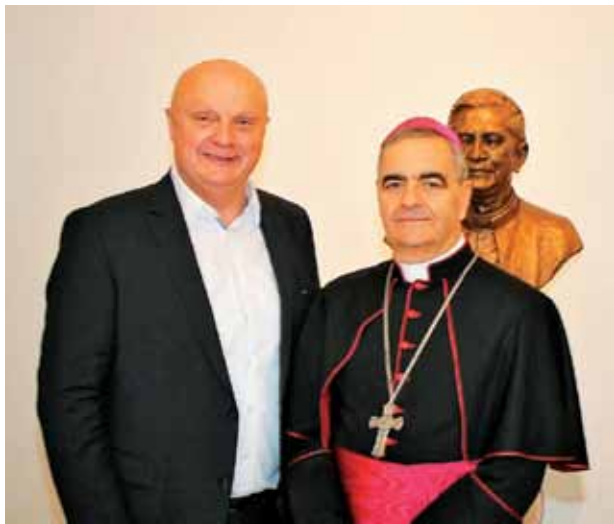
> Tukaj lahko rečeš tudi kaj o modni reviji.

To je bila zanimiva stvar, edino naslov je bil malo neroden. Bil je lep program, ki sta ga naredila dva kreatorja modnih oblačil. O tem sta se prej

Msgr. dr. Alexander Hoffmann, Dori Pečovnik, generalna konzulka ga. Maša Šiftar in škof dr. Anton Jamnik

Skupaj z ap. nuncijem v Nemčiji nadškofom Eterovičem

S škofom in kolegoma duhovnikoma na izletu

pogovarjala že z drugimi duhovniki. Potem sta prišla k meni, jaz pa sem rekel: »Ne morem sam odločati, gremo k škofu.« Škofu smo to prikazali in je bil navdušen, ker je bilo lepo.

> Kakšna vsebina je pa bila?

Onadva sta hotela pokazati, kako gre cerkev v korak z modo, na primer pri zakramentih, ki jih podeljuje. Začela sta z »zakmašno« obleko. Tudi to je bila ena vrsta mode, da greš v cerkev drugače oblečen kot kam drugam. Oba sta bila verna in sta videla, da imajo tudi duhovniki gotska oblačila, baročna in podobno. Vse to sta hotela predstaviti ljudem, in kako pridejo oblečeni verniki – kot boter, botra, nevesta in podobno. Tu ni bilo nič drugih stvari. Ampak ko rečeš »modna revija«, vsak vidi modno pisto in saj veš, kaj še vse. Potem je to prenašala tudi televizija in so bili vsi navdušeni. Sta me pa potem prav tista dva duhovnika, ki sta se prej ustrašila, začela »namakat« po medijih. Mene in tudi škofa. To pa je bilo grozno. In potem smo se branili in se borili z novinarji. Je bil pa to razlog več, da grem od tam stran, in tako sem šel leta 1995 v Berlin in prvega novembra postal župnik Slovenske katoliške misije v Berlinu.

> Kakšni so bili začetki?

Vse skupaj je bilo zame nekaj povsem novega. Prišel sem z enim kovčkom, nič drugega nisem imel. Tudi selitve pravzaprav nisem imel, ker sem

potem tam vse dobil. Kar je imel Horvat, je bilo itak župnijsko, in s tem sem bil zadovoljen. Moram reči, da sem se hitro znašel. Zanimivo je bilo, da so me takoj hoteli imeti za nemškega župnika, česar nisem vedel ne jaz ne Janez Pucelj. To je bil zame kar šok, da ne bo več 100-odstotne slovenske župnije, ampak samo polovica. Nisem imel izbire in sem sprejel. Takoj so me dali na Goethe Institut, da sem naredil nemški kurz in izpit, ki je bil potreben, v enem mesecu, in potem sem postal nemški župnik tam, pri Sveti Elizabeti. To je bila obenem rešitev za slovensko katoliško misijo. Od takrat naprej nismo imeli več strahu, da bi nam jo ukinili. Tam sem ostal vse do leta 2004, ko smo se združili z Matthiasom, s sosednjo župnijo ...

> Kaj pa naprej?

Od leta 2004 do 2016 sem bil nemški župnik Svetega Norberta in Konrada, slovenski pa pri Matthias in Elizabet. 2016 smo se spet združevali, takrat pa nisem več kandidiral za vodilnega župnika, ampak sem postal pomočnik. Župnik je bil dr. Josef Wienecke in sva potem do leta 2023 lepo skupaj vodila vse te štiri cerkve. Ena prednost se je tu vendarle zgodila, da so mi ob koncu dali nagrado, da slovenska misija ostane sestavni del te nove župnije. To je za Slovence velika prednost, imamo skupen župnijski svet, v katerem je naša predsednica po izvolitvi tudi podpredsednica, obenem smo pa povsem samostojni. Po-

dobno je v Hamburgu in Hildesheimu. Tu imamo največjo srečo, ker gre za podružnico, kjer nihče noče biti, je pa najlepša. Vse to se je rodilo iz te moje poti v Berlinu. Moram reči, da me je doletelo še to, da sem bil od začetka v duhovniškem svetu berlinske nadškofije. Prvič sem bil imenovan od kardinala, v druge mandate, štirikrat

po pet let, pa so me izvolili duhovniki. To mi je bilo pa še toliko dražje, da sem imel med našimi in tujimi duhovniki tako zaupanje. In res smo se dobro razumeli.

> To je pravzaprav zanimiv model, da je slovenska misija pridružena krajevni župniji in s tem postane dejansko del krajevne pastorale.

Pa tudi za nas najbolj logična pozicija, ker imajo potem naši ljudje vsepovsod en dom. To je danes velikega pomena, imeti v tujini dom, kamor lahko vedno gremo. Zame ima veliko vrednost dejstvo, da je cerkev tista, kar nas povezuje. Vesel sem na primer, da sem v cerkev v Berlinu na ta način prinesel Slomška.

> Morda lahko kaj več poveš, kako je prišlo do te ideje in kako si jo izvedel?

To je bilo zanimivo. Pri maši sem v kanonu vedno omenjal Elizabeto, ker je Nemcem to zelo pomembno. Pri vseh teh združevanjih župnij se vedno bojijo, da bodo izgubili ime. Potem sem vsako nedeljo pri maši omenil Elizabeto, zraven pa sem pripel še vse naše slovenske može, Slomška, Barago, Grozdeta, Vovka ... Bila je neka Nemka, invalidka in zelo bolna, ki ji niso hoteli več zamenjati krvi, češ da je prestara in da se ne splača. Rekla mi je: »Pa kje imaš ti tistega Slomška?« Prinesel sem ji njegovo sliko in je začela moliti k Slomšku in vsem tem našim, ki sem jih našteval. Kar naenkrat pa me kliče primarij, naj povem tej gospe, da se je premislila, da ji hoče pomagati in da ji bo še enkrat zamenjal kri. In potem so jo peljali v bolnico, ji zamenjali kri in ženska je ozdravela. Potem se je tako zavzela za Slomška, da sem dal njegovo sliko v cerkev. Obesil sem jo spredaj na oltarju, da so jo vsi gledali. Nazadnje smo se dogovorili, da smo dali Slomška kot vitraj v prosto odprtino v isti kombinaciji, kot so druga stekla v cerkvi. Okno so izdelali isti mojstri iz Münchna kot druga okna. Napis je bil po nemško »der selige Anton M. Slomšek«, spodaj je pa ostajal prostor, tako sem kardinala vprašal, če lahko dam slovenski napis »Vera bodi vam luč« in se je strinjal. Vse to je izjemna stvar in mislim, da nas je to reševalo pri vseh teh naših združitvah župnij. Druge župnije so tako trpele, pri nas je šlo pa vse gladko. Zanimivo je, da imajo tudi angleško govoreči Afričani ali Indijci v tej cerkvi mašo in vsi obožujejo našega Slomška.

> In če potegneš črto pod Berlin?

Res sem hvaležen, da sem lahko bil nemški župnik, je pa res, da proti koncu že nisem imel več

Kvintet Dori

energije, ker biti nemški župnik pomeni izjemno veliko dela. Imaš gospodarstvo, vrtce, zaposlene, dom za ostarele, pogrebe ... Za vse se moraš pripravljati v nemščini, nemške govore in vse. To mi je vzelo toliko časa in energije, da nisem imel več časa za druge stvari. Poleg tega sem z velikim veseljem odhajal enkrat na mesec v Hannover in Hamburg. Na koncu sem videl, da ne gre več, da je vsega preveč. Nisem bil več zadovoljen sam s sabo. Zato sem prosil, da bi šel domov ali pa nekam bližje.

> Potem si postal župnik v Münchnu in predsednik Zveze izseljenskih duhovnikov v Evropi

...

Res sem že mislil, da ne bo nič, da bom moral ostati v Berlinu, ampak hvala Bogu je kar naenkrat prišlo tole, da sem lahko prišel v München. Klicali so me enkrat zvečer in takoj sem pristal, ker sem imel samo to v glavi: bližje doma. Prej se nisem mogel vrniti, ker sem bil predolgo zdoma, 15 let, in bi bila premajhna pokojnina, da bi lahko živel. Sem pa vedno delal samo za Cerkev, ker samo v to verjamem. Saj imam rad vse stvari, ampak najbolj imam rad svoj poklic. Vesel sem, da sem ga ohranil pri tolikih skušnjavah. Zdaj sem tu in je zelo lepo, da smo vsi trije duhovniki skupaj. Tako dobro sem se počutil, da ne morem povedati. Cilj je ta, da ohranjamo to skupnost skupaj in živo.

> Poleg izrazito duhovniškega dela ti je uspelo združevati ljudi v dejavnostih glasbenega in športnega življenja. Morda še par besed o teh področjih ...

Nogomet je bil meni vedno največja opora. Z nogometom sem dosegel ljudi na vseh področjih. To je nekaj izjemnega, kako mi je pomagal. Čisto od začetka, ko sem postal duhovnik, sem s svojimi prijatelji ustanovil duhovniško nogometno ekipo **Pax**, leta 1980. To je bilo takrat nezaslišano. Mi smo zmagovali, mi smo premagali vse živo, od policajev do partijcev. Vsi so hoteli igrati z nami. Res smo zasloveli, tako da so se po celi Sloveniji tepli, kje bomo igrali, kje bomo nastopili. Pri vsaki igri smo dobili kakšnega novega sponzorja, da nam je dal nove drese, nove trenerke. Vsi so nam pomagali, verni, neverni, tudi nasprotni. Tu smo res duhovniki uspeli. Najbolj ponosen sem na to, ko sem šel iz Slovenije, da smo takrat igrali z nogometaši iz cele Slovenije, tudi z najboljšimi. In ta Pax še danes eksistira.

> Kako je bilo potem z nogometom v tujini?

Tu sem nadaljeval. Ekipo, ki sem jo skupaj spravil v Berlinu, je potem vključevala vse Slovence po celi Nemčiji. Šli smo na svetovno prvenstvo izseljenskih Slovencev v Ljubljano, s čimer mi je uspelo, da sem s svojo ekipo postal tudi svetovni prvak. Seveda, na začetku smo bili ubogi, tako da so nas prvo leto vsi premagali. Čez dve leti smo bili že tretji, naslednje pa svetovni prvaki. Ti nogometaši so bili vsi otroci, ki sem jih jaz krstil in spravil k zakramentom. Z nogometom smo se povezovali tudi v Nemčiji, največ v Stuttgartu in Berlinu, ker so se otroci poznali že od prej prek folklore, pevskih zborov, revij, ansambla Druga generacija in podobno.

> Še beseda o ansamblu Dori.

Kar se tiče mene osebno, mi je pa moj kvintet Dori najdražji, ker sem bil z njimi čisto od začetka, ko so bili še majhni trije bratje Boris, Primož

Med sveto mašo v Strunjanu

in Marko Razboršek. Nekoč so prišli z očetom k meni igrati na dobrodelni koncert. Delal sem namreč nove orgle na podružnici za enega fanta, ki bi rad igral orgle. Imeli smo neke stare, ki jih je bilo treba obnoviti, vendar ker denarja ni bilo, sem predlagal, da naredimo tombolo. To je šlo v klasje. Veliko mi je pomagala pivovarna Laško, Petrol, pa nekdo mi je celo enega bika podaril za glavni dobitek. V 20 minutah smo prodali vse srečke, vsaka je zadela, in plačali orgle. Na tej tomboli je lahko igral vsak, ki je prišel. In so prišli ti trije mali fantje, klarinet, trobenta in frajtonarica. Pridejo na oder in ljudje jih niso pustili dol. Tako so igrali, da česa takega še nisem videl. Takrat sta nastala dva ansambla: Kvintet Dori in Vesele Štajerke. Pri kvintetu so bili ti trije nosilci, drugi pa so prihajali, dokler se zasedba ni ustalila. Z njimi sem potem res rastle in vesel sem, da so vsi šli v glasbene šole in so zelo izobraženi glasbeniki. So res čudoviti fantje, zelo verni, zavezani vrednotam in navezani na domače župnije, od koder izhajajo. Zelo sem ponosen nanje.

> Zdaj sva pa že na področju perspektiv. Prišel si v München, prevzel si župnijo, imaš svoje načrte?

Ne bi rad spreminjal svojega kurza, ker vidim, da sem prišel v pravo okolje. Tu nimaš česa drugega kot nadaljevati. Veseli me, da smo si slovenski duhovniki tu v tujini vendarle zelo podobni in imamo podobne načrte, hkrati pa smo dovolili drug drugemu tudi veliko različnosti, v katerih nikoli ni nihče nikogar oviral. To je tista naša kakovost, ki jo imamo kljub temu, da smo že v letih. Vsak od nas lahko še ogromno naredi in jaz vidim, da je pri vsakem tudi še veliko volje. Najhuje je to, kar dostikrat vidim pri mladih duhovnikih, da nimajo več volje. Mi pa jo imamo. Ko koliko področjih smo mi aktivni! Nove strukture nas omejujejo, zato je naša naloga, da držimo skupaj, da ohranimo status, ki ga imamo. Prepričan sem, da bomo uspeli tem ljudem enkrat dokazati, da je bolje, kot da nas izživajo, da nas podpirajo. To je moja naloga

tu. Rad bi šel to pot naprej, ker sem zaenkrat, hvala Bogu, še zdrav in v dobri kondiciji. Tudi zaupam tem, ki so z mano, da mi bodo pomagali. Ljudem pa bi rad sporočil, da tako kot jih imamo radi mi, jih nima nihče. Nas je Bog zato poklical na to pot, da pridemo v njegovem imenu do njih in jim pokažemo to ljubezen. Jaz gradim samo na tem.

> Ne dajemo iz svojega, ampak prihajamo z določenim poslanstvom. Želim ti veliko Božjega blagoslova na tem novem začetku.

Sam pa bi se rad tebi iz srca zahvalil, ker vem, kaj to pomeni, eno tako stvar voditi. Nam lahko rečejo, da nas ni veliko, in zaradi tega je delo večjemu težje. Včasih nas je bilo 40, zdaj pa vsak od nas šteje še več. Res hvala, ker si nas uspel lepo skupaj držati vsa ta leta. Bilo je veliko razumevanja in veliko zaupanja in marsikaj smo rešili tudi s humorjem in zdravim druženjem. Glej, kdo nas je lahko razbil? Nobeden! Mi smo bili različnih mislih in bomo ostali, ampak ravno v tem je čar edinosti. Tu smo močni.

Na pastoralni konferenci izseljenskih duhovnikov v Strunjanu

Vzgojiteljica

1. Kaj je na sliki?

TECVR	ICARALNIG	ČERIIGŠ	AČIGRE
GANTOOB	UICGALNGA	OVNESKPIK	RUŽDNABE GRIE

2. Poveži stavek z ustrežno sliko.

- Otroci, pospravite igrače.
- Zdaj bomo imeli malico.
- Gremo na igrišče.
- Postavite se v vrsto.
- Prebrala vam bom pravljico.
- Pred kosilom si umijemo roke.
- Copatki morajo biti lepo pospravljeni.
- Danes gremo na izlet.
- Naučili se bomo novo pesmico.

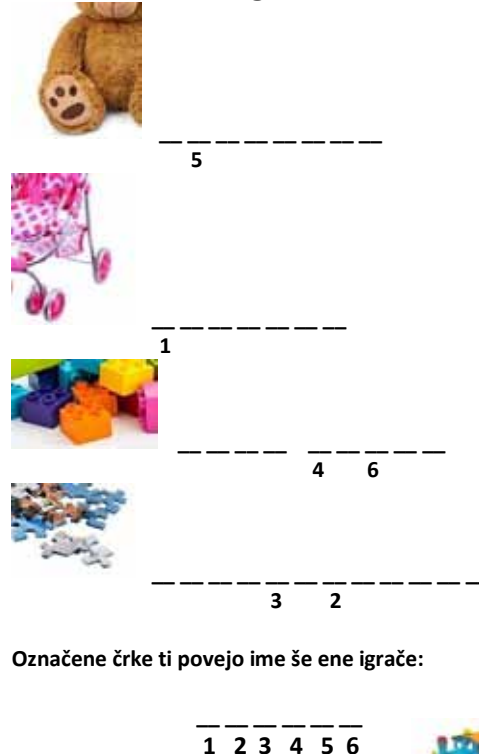
3. Vstavi pravilno obliko besede otroci.

- Vsak dan se igram z _____.
- Pri Mrakovih imajo osem _____.
- Ne vem, kje je posoda. Poglej pri _____.
- Včeraj smo se srečali z _____ iz Pirana.
- Zelo malo vem o _____ in vzgoji.
- Na dopust sva šla brez _____.
- _____ dam vsak mesec žepnino.

4. Sestavite povedi v velelniku.

- pospraviti – igrače → *Pospravite igrače.*
- obuti – copate →
- postaviti se – v kolono →
- prijeti se – za roke →
- biti – tiho →
- umiti si – roke →

5. Deli katerih igrač so na sliki?

Označene črke ti povejo ime še ene igrače:

1 2 3 4 5 6

6. Ali poznaš besede?

Kako se imenuje oddelek za varstvo in vzgojo najmlajših otrok?

- jasli
- vrtilček
- jaslice

Kako se imenuje priprava na igrišču, navadno pritrjena, namenjena otrokom za igranje?

- igrača
- igralo
- blazina

Kako se imenuje nalezljiva bolezen z mehurčki na koži, ki se pojavlja zlasti pri otrocih?

- norice
- angina
- pljučnica

Kako se imenuje otroško oglašanje s kratkimi, nerazločnimi glasovi?

- jecljanje
- godrnjanje
- čebljanje

7. Kako se nadaljuje pogovor?

Otroka ni težko roditi, ampak ...

- učiti.
- nasititi.
- vzgojiti.

Otroci so naše največje ...

- bogastvo.
- izobraževanje.
- ogledalo.

V mlinu in od otrok ...

- se nič ne sliši.
- se vse izve.
- se moraš učiti.

REŠITVE:

- vrtec, igralnica, igrišče, igrače, tobogan, gugalnica, peskovnik, družabne igre
- a2, b4, c5, c7, d1, e3, f6, g9, h8
- a) otroki, b) otrok, c) otrocih, č) otroki, d) otrocih, e) otrok, f) otrokom
- a, b) Obujte copate. / c) Postavite se v kolono. / č) Prijemite se za roke. / d) Bodite tiho. / e) Umijte si roke.
- medvedek, voziček, lego kocke, sestavljanica → VLAKEC
- a, b, a, c
- c, a, b

Igra za učenje jezika: **FOTOKOPIRNI STROJ**

Učitelj razdeli učence v pare in enemu od para v roke da risbo, drugemu pa prazen list in pisalo. Učenca se usedeta tako, da se dotikata le s hrbti. Tisti, ki ima risbo, jo čim bolj natančno opisuje drugemu, ta pa mora risati po nareku in ne sme ničesar spraševati, komentirati. V naslednjem krogu lahko dodamo pravilo, da lahko govorita oba. Na koncu vedno pogledata, kaj je nastalo.

Premisleki

Zdravnik in specialist družinske medicine dr. Janez Koprivec v Delu o pomanjkanju zdravnikov in apatiji

Lahko smo veseli, da imamo mlade, bistre zdravnike, ki na prisile ne nasedajo in so jasno povedali, da takega dela, kot ga ponujajo zdravstveni domovi danes, nočejo. Zdravstveni domovi, ki počasi in vse bolj upravičeno postajajo nezanimiv zaposlovalec, skušajo s prisilnimi potezami pridobiti kader, namesto da bi ga vabili s kakovostjo in dobri razmerami za delo. Očitno so to preživete metode iz še ne preživete nedemokratskega sistema, ki je javnim zavodom dal moč, glede na zadnji razpis, neupravičeno in neobvladljivo veliko moč.

Rado se bere, kako smo koncesionarji rušitelji javnega zdravstva. Po zapisanih številkah, kjer koncesionarji niti ob definitivnem kandidatu niso dobili prepotrebnih specializantskih mest, bo počasi čas za spoznanje, da so največji sovražniki javnega zdravstva prav tisti, ki se za to deklarativno izrekajo. Klasična tranzicijska zgodba »javnega interesa«, ki se je v naših treh desetletjih največkrat izkazal le za interes peščice posameznikov v ukradenem imenu ljudstva.

Kot zdravnika me skrbi, kdo bo nadaljeval moje delo. Pa to niti ni največja skrb. Zaskrbljen sem kot pacient, ki z vsakim izgubljenim specialistom družinske medicine izgubi skrbnika zdravja za 1500 duš, in to za neprekinjenih 35 let. Ne bi bil rad med tistimi, ki jim je dostopna le ambulanta za neopredeljene. Mogoče bi te neopredeljene duše danes, ko so še zdrave in potencialno glasne, lahko pritisnile na sistem, pa so tiho, ker so jim besedo vzeli »glasovi ljudstva«. Ko bodo bolne, jih bo stisnil sistem in bodo tiho še naprej.

Ekonomist dr. Matej Lahovnik v Slovenskih novicah o vprašljivi porabi javnih sredstev

Minister za obrambo bi snemal resničnostni šov v vojski za dva milijona evrov. Razpis so preklicali šele, ko je vse skupaj prišlo v javnost. Ministrica za digitalizacijo Stojmenova Duhova pa je kupila obnovljene stare računalnike za vrtce in šole, čeprav v vrtcih in šolah o tem niso vedeli nič. /.../

Očitno so na ministrstvu najprej kupili za šest milijonov računalniške opreme, zdaj pa razmišljajo, kako bi pred javnostjo upravičili nakup. Ministrica namreč pravi tudi, da je del računalnikov namenjen prizadetim v poplavah, čeprav je bil razpis za nakup objavljen sredi julija, poplave pa so se zgodile v začetku avgusta. V situaciji, ko tisti, ki jim je bil razpis namenjen, o razpisu ne vedo nič, poskušajo osmisliti nakup s sklicevanjem na prizadete v poplavah.

Ministrstvo za finance je od vseh ministrstev zahtevalo, da postrgajo rezerve, zato bi moral vsak minister trikrat premisliti, za kakšen namen porablja denar. Če niti tisti, ki naj bi od porabe proračunskega denarja imeli korist, o tem nič ne vedo, je očitno poraba slabo premišljena.

Še vedno imamo visoko 7,5-odstotno inflacijo, zato realna kupna moč pada, vse več ljudi pa težko shaja iz meseca v mesec z vse višjimi položnicami.

Filozofinja dr. Ignacija J. Fridl na Portalplus o govoru Slavoj Žižka na Frankfurtškem knjižnem sejmu

Z nemškega odra in prostora, katerega največja zgodovinska in narodna sramota sta sovraštvo in morija milijonov Judov, je ob otvoritvi njihove največje mednarodne kultur-

ne prireditve, v času, ko je nemški kancler Olaf Scholz letel v Izrael reševat s strani teroristične palestinske organizacije Hamas ugrabljene Nemce, vsemu svetu sporočal, da Izrael tone v diktaturo in teroristična dejanja Hamasa relativiziral s povzemanjem propalestinskih in kontraizraelskih dejstev iz zgodovine palestinskega vprašanja. /.../

Nemški udeleženci otvoritve so množično (vsaj okrog 50 ljudi) odhajali z dogodka, Žižku so ploskali le redki predstavniki Slovenije, Slovenci, ki smo tam bili po svoji strokovni in ne politični plati, pa smo gledali v tla od sramu. Od starih Grkov dalje namreč velja pravilo gostoljubja, po katerem se natančno ve, kaj se spodobi gostitelju in kaj gostu, še zlasti na protokolarnem dogodku, kakršna je otvoritev. /.../

Svečani dogodek je imel pač veliko širši značaj, posvečen je bil 75. obletnici Frankfurtškega knjižnega sejma, njegovemu svečanemu odprtju in nam je bil namenjen le del prireditve kot častni gostji tega leta. Ob množstvu izdanih knjig bi se lahko Slavoj Žižek pač že naučil, da kakor ima vsaka knjiga svoj žanr, ga ima tudi vsaka prireditve. Otvoritev ni prostor za svobodno debato na katero koli temo, ker na njej izbrani govorec zastopa celotno državo, narodno skupnost, nacionalno kulturo, torej govori v imenu vseh, ne zgolj v svojem lastnem imenu.

Prav tako stoletja obstajajo pravila, kako se na protokolarnih dogodkih obnašati, in nisi frajer, ampak, kot pravi Žižek, idiot, če jih kakor razvajen otrok, ki vzbuja pozornost s tem, da se meče ob tla, kršiš. Naravnost smešno, če ne kar prostaško je, da v 21. stoletju po skoraj petsto letih od natisa prve slovenske knjige in po več kot tisoč letih od prvega zapisa v slovenskem jeziku Slovenija končno le enkrat stopi na veliki svetovni knjižni, intelektualni oder in, kot da je to šala mala, barbarsko poruši vsa pravila. Potem pa se po svojih medijskih kanalih brez vsakršnega sramu in avtorefleksije še privoščljivo zabava in smeji.

NOVICE

NAGRADA. Narodni svet koroških Slovencev in Kršćanska kulturna zveza sta letošnjo Einspielerjevo nagrado podelila izrednemu univ. prof. mag. dr. Georgu Gombosu, in sicer »za uspešen razvoj jezikovno pedagoških konceptov v predšolski vzgoji s posebnim poudarkom

Vir: Splet

na dvo- in večjezičnih elementarnih izobraževalnih ustanovah na Koroškem«. Podelitev je bila 15. novembra v Tischlerjevi dvorani Mohorjeve v Celovcu. Slavnostni govornik pa je bil višji študijski svetnik prof. mag. Štefan Kramer.

30-LETNICA. Zavod sv. Stanislava v Šentvidu v Ljubljani je 13. novembra, ob godu svojega zavetnika sv. Stanislava Kostke, praznoval 30-letnico vnovičnega delovanja. Zahvalno sveto mašo je v ljubljanski stolnici daroval nadškof Stanislav Zore. V nagovoru je spodbudil prisotne, naj večkrat dvi-

gnejo pogled k pročelju zavoda, kamor je njegov ustanovitelj škof Anton Bonaventura Jeglič postavil napis Kristusu, zveličarju sveta. Dan kasneje pa je v dvorani Osnovne šole Alojzija Šuštarja sledila še akademija. Slavnostni govornik je bil nekdanji profesor slovenščine na Škofijski klasični gimnaziji Jože Kurinčič.

SPOREN NAKUP. Po spornem razpisu za nevladne organizacije, kjer je finančna sredstva prejela tudi mama nekdanje ministric za javno upravo Sanje Ajanović Hovnik, se nam na ministrstvu za digitalno preobrazbo pod vodstvom Emilije Stojmenove Duh ponavlja zgodba z zapleti pri razpisu. Nakup 13.000 prenosnikov v vrednosti skoraj 6,5 mil., ki naj bi bil po mnenju NSi negospodaren, bode v oči. Računalniki, kupljeni na razpisu julija, naj bi bili za prizadete v poplavah avgusta, šolniki, ki naj bi jih prejeli, pa o tem ne vedo nič. Poleg tega naj bi šlo za povprečne, če ne slabše in cenovno ugodnejše prenosne računalnike, neprimerne za resno delo. Komisija DZ za nadzor javnih financ je že pozvala ministrstvo za digitalno preobrazbo, naj ji predloži poročilo o izvedbi razpisa.

NAGRADA. Beneška pesnica Andreina Cekova Trusgnach je v Rimu prejela nagrado mednarodnega natečaja za poezijo in literaturo Giovanni Bertacchi. Na simpoziju o Bertacchiju kot pesniku duše med lokalnimi jeziki, mejami in svobodo so med drugim spregovorili senatorka Tatjana Rojc, nagrajena pesnica Andreina Cekova Trusgnach, avtorica zbirke Pingulauenca ki jo nie bluo – L'altalena che non c'era, iz katere je prisotnim prebrala tudi nekaj pesmi, ter veleposlanik Republike Slovenije v Rimu Matjaž Longar.

Vir: Splet

OBČUTEN PADEC PODPORE. Če bi bile volitve danes, bi največ ljudi volilo stranko SDS. S precejšnjim padcem podpore ji sledi Gibanje Svoboda, tej pa SD, NSi in Levica, je pokazala anketa Mediane za časnik Delo. Več kot polovica vprašanih delo vlade ocenjuje negativno, premier Robert Golob pa je zabeležil največji mesečni padec na Barometru priljubljenosti katerega koli politika do zdaj. S šestega je padel na predzadnje, 19. mesto. Na Ba-

Nikoli ni bilo tako slabo, da ne bi bilo lahko še slabše

Stane GRANDA

Minevajo trije meseci od naravne nesreče, ki je prizadela Slovenijo. Kratkoročno je videti, da so najbolj prizadeti tisti, ki so bili ob premoženje, ki so imeli uničene hiše in podobno. Sedaj prihajajo na dan dolgoročne posledice. V Savinjski dolini bodo morali opustiti nad 150 domov in se preseliti. Zato so krivi veliki zemeljski plazovi, ki ogrožajo cele vasi. Zakaj se pojavljajo v tako velikem številu in obsegu, bodo morali odgovoriti geologi. Podpisani se že celo življenje ukvarja tudi z zgodovino podeželja, a takih primerov ne pozna. Vzroki so nedvomno sodobni. Najslabše bi bilo, če bi jih iskali na področju podnebnih sprememb. Teh seveda ni mogoče zanikati, toda gotovo niso glavni krivec za plazove. Njihovo saniranje je drago, dolgotrajno, uspeh pa ni zagotovljen.

Aktualni slovenski vladi ne moremo pripisati krivde za obstoječe razmere, še manj, da jih prikriva. Na opustošena področja so privlekli ljudi iz evropskega vrha, prišla je mednarodna pomoč v tehničnih ekipah in denarju, čistijo hudournike ... nekaj se trudijo. Kljub vsemu pa nezadovoljstvo najbolj prizadetih narašča. Vladi, predvsem njenemu predsedniku očitajo, da veliko več govori kot naredi, predvsem pa je glede obljubljanja neresen in neodgovoren. Ali je sam tako lahkomišeln in pretirano verjame svojim svetovalcem ali pa je po naravi tak. V zadnje

”

Tudi za demokracijo je treba biti zrel.

jih je čedalje več prepričanih. Vlado je začel s strahovito kritiko prejšnje, ki jo je vodil Janez Janša. Za njo ni našel nič pozitivnega. Pravzaprav je bila njegova edina ideologija boj proti prejšnji vladi in njenemu predsedniku osebno. To je napačen pristop, ker si tako ujetnik svojih najbolj primitivnih čustev. Vsak državljan ve, da njegova zamera izhaja iz dejstva, ker ga Janša ni potrdil kot direktorja državnega podjetja za prodajo državne električne energije, s katero je posloval, kot da gre za zasebno podjetje. Na njegovo zamerljivost in maščevalnost so stavile na eni strani vse stare politične sile komunističnega porekla in ne tako majhno število tistih, ki niso sposobni živeti v demokraciji in stalno iščejo »vodjo«, ki bo namesto njih prevzel osebne odločitve in jih popeljal v boljše življenje. Mednarodne raziskave nekdanjih komunističnih držav take ljudi odkrivajo v vseh. Zato imajo večinsko katoliški Hrvati za predsednika komunista, poglejmo pa, kaj se je zgodilo na Slovaškem, kaj se pogosto dogaja v Romuniji, Bolgariji ... Tudi za demokracijo je treba biti zrel. Oblast, kjer ne bi nič delali, ker je vse naše in bomo živeli nepremišljeno po svojih potrebah, je obljubljal komunizem. Vsi žal niso sposobni videti, kako je končal. Prav zato ima sedanja vlada v parlamentu tako večino, da ta postaja za njo nerešljiv problem. Njeni ministri na čelu s predsednikom vlade se soočajo z dejstvom, da so prazne obljube nekaj najbolj nevarnega. Žal drugega ne obvladajo. November je v skladu s tradicijo zadnjih let znova prinesel neurja in naravne nesreče. Še veliko bolj izkušena vlada bi se težko znašla.

Vlada je obljubljala, da bo reformirala vse pore javnega življenja. Najprej zdravstvo, kjer so take čakalne vrste, da številni umrejo, predno pridejo do zdravnika. Nič ni bilo narejenega. Namesto da bi se vlada izgovorila na naravne nesreče, kar bi ji večina verjela, znižuje raven demokracije. Ne redko dobivamo občutek, da živimo v letu 1945. S poboji še ne grozi, toda policija mora z janjšisti počistiti. Če upoštevamo Janševe zasluge pri demokratizaciji Slovenije, osamosvojitvi in obračunu z armado JLA, potem razumite, če morete. Mimogrede. Prejšnja vlada je dala denar, da so nekaj tisoč v Kočevskem rogu pobitih izkopal. Sedanja vlada ne samo ne da denarja za nova izkopavanja, ampak že izkopanih ne pusti pokopati. Kosti nedolžno in zločinsko pobitih so shranjene v nekem skladišču v Kočevju. Razumete? Ne! Hvala Bogu, imate še zdravo pamet. Kaj naj rečemo za fizične ali duhovne potomce morilcev, ki jih mrgoli med vladajočimi?

Slovenija bo naslednje leto stara 33 let. Bomo obletnico doživeli na križu? Če ne bo novih volitev, duhovno brez dvoma! Pod njim smo že.

rometru še naprej vodi predsednica republike Nataša Pirc Musar, sledita ji poslanec SDS Anže Logar in državni sekretar, ki bdi nad popoplavno obnovo, Boštjan Šefic.

GOSPODARSTVENIKI NEZADOVOLJNI. Klub slovenskih podjetnikov je pripravil drugi Festival podjetništva. Osrednji dogodek z naslovom Naši podjetniki zmagujejo, kaj pa Slovenija? so priredili na Brdu pri Kranju. Na njem so podjetniki poudarili potrebo po krepitvi podjetniške miselnosti in opozorili na slabo stanje v državi. Med najnujnejšimi so poudarili davčno reformo. Zaradi novih obremenitev so gospodarstveniki vse bolj zaskrbljeni nad dogajanjem v državi, predvsem zaradi dodatnih davkov, odhodov najperspektivnejših mladih v tujino, pa tudi zaradi politike, ki po njihovem mnenju vse bolj služi sama sebi.

SUM KORUPCIJE. Državni zbor je julija ustanovil preiskovalno komisijo za ugotavljanje politične odgovornosti pri vodenju spornega projekta gradnje kanala C0 v Ljubljani. Komisija, v kateri je po en poslanec iz vseh poslanskih skupin, je v tem času pridobila že zajetno količino dokumentacije. Ta po besedah vodje komisije, poslanke SDS Anje Bah Žibert, kaže na samovoljo in izsiljevanje ljubljanskega župana Zorana Jankovića.

ODLOČEN NE EVTANAZIJI. Poslanci Skupščine Zdravniške zbornice Slovenije so na včerajšnji seji med drugim ponovno potrdili kodeks zdravniške etike, ki določa, da zdravnik zavrača evtanazijo in pomoč pri samomoru. Ob tem so ministrstvo za zdravje pozvali k realizaciji zavez za izboljšanje paliativne oskrbe v Sloveniji. Številni poslanci so poudarili, da če civilna družba zahteva pomoč pri samomoru ali evtanazijo, naj to izvede sama.

SLOVENSKI ZAJTRK. Projekt Tradicionalni slovenski zajtrk, ki od leta 2011 poteka v vrtcih in šolah vsak tretji petek v novembru, letos v ospredje postavlja mleko in mlečne izdelke. Pod sloganom Zajtrk z mlekom – super dan bodo otrokom postregli z za zajtrk tradicionalnimi živili. Prvi tradicionalni slovenski zajtrk so izvedli na pobudo Čebelarke zveze Slovenije, danes pri projektu sodeluje 14 vladnih in nevladnih organizacij.

ŠPORT

TENIS. Slovenske tenisačice so se uvrstile med najboljše štiri reprezentance sveta! Njihove nasprotnice so bile tenisačice Kazahstana. V dvoboju za preboj v polfinale 60. pokala Billie Jean King je Kaja Juvan s 6 : 1 in 6 : 0 premagala Ano Danilino, nato je Tamara Zidanšek osvojila prvi niz za osvojitev skupine B. V polfinalu so se pomerile s favorizirano Italijo, a so žal po petih urah morale priznati njihovo premoč.

ODBOJKA. Odbojkarji Calcita Volleyja so dobili prvi veliki derbi državnega prvenstva proti ACH Volleyju. V domači dvorani so branilce naslova premagali s 3 : 0 (20, 17, 21) in tako po sedmih krogih ostajajo neporaženi in celo brez izgubljenega niza.

JUDO. Andreja Leški je na EP-ju v judu v Montpellieru osvojila zlato medaljo v kategoriji do 63 kg. V boju za naslov evropske prvakinja je z vazarijem premagala drugo nosilko, Izraelko Gili Sharir, proti kateri v karieri še ni izgubila.

Andreja Leški, Vir: splet

NOGOMET. Od osmih kvalifikacijskih tekem za EP v nogometu so jih slovenski reprezentanti dobili kar šest in si s tem že skoraj zagotovili uvrstitev na evropsko prvenstvo, ki bo prihodnje leto v Nemčiji. Če jim bo uspelo, bo to za slovensko izbrano vrsto prvo veliko tekmovanje po svetovnem prvenstvu leta 2010 in prvo evropsko prvenstvo po 24 letih.

Zgodbe o cvetju

Ida Brišnik Remec

»Vijolično nadahnjen temnordeč cvet potonike, kakor potopljen med zelenim rastlinjem, kar kliče k čaščenju nasprotij. Kot da bi rdečega ne bilo brez zelenega in zelenega ne brez rdečega. Bledica njenega obraza, skritega v škrlatno rdečem vencu, razodeva skrivnost prehajanja ene barve v drugo. Sploh ne gre za akvarelno prelivanje, stapljanje in raztapljanje, marveč za ostro figurativno ločevanje, za paradoks zlitja nezdržljivih nasprotij...« (Igor Geister)

Dotik sonca, piš vetra, poljubi dežja, prameni meglic, reke oblakov podarijo slehernemu cvetu globok vdih in izdih, da pleše in se šibi na zelenih poljih, v vrtovih, gozdovih, včasih celo v naših laseh. Takšne botanične zgodbe že od nekdaj inspirirajo umetnike, da v svojih delih po lastnih vizijah upodabljajo motive cvetja. Sreča, veselje, ljubezen, solze, žalost in bolečina so izoblikovali svojevrsten ustvarjalni jezik številnim slikarjem, fotografom, literatom, filmskim režiserjem in celo znanstvenikom. In zakaj je večini ljudem cvetje tako ljubo? Govorica cvetov izraža veliko objektivne estetike, ki privlači ljudi zaradi harmoničnih barv, z mehкими simetričnimi in hkrati asimetričnimi oblikami in čarobnimi viticami. S tem se rodi svojevrstna lepota, ki vse ljudi, ki jo ljubijo, že od nekdaj prežema z osebnim, kulturnim in verskim pomenom.

Cvetje je prav tako napolnilo življenje in dušo umetnici Idi Brišnik Remec, ki trenutno svoja dela razstavlja v Umetnostni galeriji Maribor. Slikarka, rojena leta 1941, ki ima za seboj že šest desetletij likovnega ustvarjanja, je na ljubljanski Akademiji za likovno umetnost študirala slikarstvo, kjer je leta 1964 diplomirala pri profesorju Gabrijelu Stupici. Od leta 1964 do 1975 je bila zaposlena kot profesorica likovne vzgoje, nato pa je do upokojitve ustvarjala kot svobodna umetnica in se ob slikanju in poučevanju posvečala tudi javnim naročilom, kot so tapiserije in vitraji.

Osrednji del njenega razstavnega opusa zavzema vegetabilna tematika, ki sega od sadja in zelenjave, pa vse do cvetja ter zimzelenih lonč-

Razstava

nic. Rastlinski svet je bil slikarkin najljubši model že vse od sedemdesetih let prejšnjega stoletja, ko je pričela s slikanjem velikih povečav rastlin v tehniki akrila. Idine podobe rastlin so likovne pripovedi o nezadržni energiji narave, ki se sprošča v neomejenem rastlinju. Bujni listi, stebila in cvetje napolnjujejo slikovita polja platen, ki zadevajo ob rob slike in silijo čezenj. Z barvno intenziteto pa aktivirajo še prostornino med sliko in gledalcem, saj mu dajejo možnost, da se upodobljeno nadaljuje »onkraj vidnega«. Umetnostni zgodovinar Ivan Sedej je v slikah Brišnik Remecve zaznal, kot da gre za »bohotne formule življenja«.

S sijočimi barvami motivi ponekod preidejo v fluorescentno poudarjeno žarenje, ki odraža iskanje svetlobnega sijaja. Slikarka sama je nekoč dejala, da jo rastline pritegnejo z barvo in obliko, torej s svojimi formalnimi lastnostmi, kar hkrati označuje stališče modernističnega slikarstva. Slednje dopušča, da si gledalci slike razlagajo po svoje, vendar simbolika rastlin naj ne bi bila odločilna za izbiro motivov. Poudarila je celo, da so njene rastline »čustveno doživljanje sveta. Ne ostaja zgolj na površini, ampak vstopi v rastlino.« Resnično se ni mogoče odreči želji po iskanju globljega smisla Idinih podob. Pogosto v njih prepoznavamo namige o ljubezenski strasti, ki ponekod prehaja že v lascitivno; o slednjem nas prepričajo že oblike same. Vabljivi so nabrekli brsti in zavihani, ponekod že nekoliko uveli listi, s katerih sredic se raztezajo pestiči.

Zanimivo je še vedeti, da je bila Ida Brišnik Remec soproga slikarja Marjana Remca, s katerim sta se spoznala v času študija na likovni akademiji v Ljubljani. Ves čas sta si pri ustvarjanju stala ob strani, čeprav je v svoji slikarski motiviki in slogu Marjan ubral lastno pot. Oba pa lahko štejemo med pomembne predstavnike slovenskega slikarstva v drugi polovici 20. stoletja. Likovni kritiki so njuna dela spremljali in jih cenili, čeprav je o njiju napisanega razmeroma malo.

Nekateri bi morda trdili, da je cvetje najlepša stvar na svetu in zato je jasno, da obstaja neskončno navdihujočih umetniških del o rožah. In ta navdih je mogoče najti skoraj povsod na zemlji: od vzklitih čebulic pa vse do cvetočih rož v mavričnih barvah in ni presenetljivo, da jih že stoletja omenjajo vsi, od pesnikov, pisateljev, likovnih umetnikov do scenaristov. Sprašujem se, ali bi lahko vsi, kot človeška bitja, izvabili najboljše iz sebe in z dotikom cveta celemu svetu pokazali svojo notranjo lepoto?

Bromelija

Orhideje

Božično praznovanje

Božični prazniki so zelo priljubljeni po svetu. Tako zelo, da jih – poleg kristjanov – radi praznujejo tudi taki, ki se imajo za neverne, ateiste. Slovenci smo vedno imeli te praznike za »naše« in jih sprejeli v svojo narodno tradicijo, ne glede, kje smo se znašli po svetu. Tudi v Argentini so jih takoj vnesli v svoje skupno življenje. Posvečali so jim adventne priprave, božične polnočnice, pa tudi koncerte božičnih pesmi, odrske postavitve božičnih in pobožičnih dogodkov. In jaslic seveda nikoli ni manjkalo.

Iz fotoarhiva Rafaelove družbe smo izbrali kratak skupek fotografskih posnetkov, ki nosijo skupno ime Božične 1955. Posnetki prikazujejo prireditev, na kateri je gledališka skupina (ni zapisano,

katera) predstavila žive jaslice, verjetno po evangeljskem zapisu. Prireditev je bila na velikem vrtu gostilne Ilirija v buenosaireškem predmestju Ramos Mejía. Gostilno so upravljali slovenski »oštirji« in kuharice. Ko še ni bilo slovenskih domov v Buenos Airesu, je marsikatera prireditev bila na tem vrtu. Najbolj znane so misijonske tombole, dokler niso dobile prostora v salezijanskem Ateneu Don Bosco. Pa tudi Slovenska kulturna akcija je imela svoj prvi sedež na tem naslovu in prirejala kulturne večere, dokler se ni preselila v Slovensko hišo na ulici Ramón Falcón v mestu Buenos Aires.

Ker je bila gostilna zbirališče Slovencev ne glede, če je bila napovedana prireditev ali ne, je povsem umevno, da so tudi v salonu postavili jaslice

in se ob njih zbirali k molitvi. Na fotografiji je znati precej številno publiko, ki je sledila poteku božičnih prizorov. In kako to, da prireditev poteka na vrtu? Ker je na južni polobli meseca decembra začetek poletja, in to kar vročega.

Posebnost teh posnetkov pa je tudi v tem, da ni bilo mogoče odkriti nobenega poročila o tem dogodku. Ni zapisan ne v kroniko družabnih prireditev, ne med gledališke nastope, pa tudi ne v sklop prireditev, ki so imele versko podlago. Morda pa je podatek o letnici napačen, pa se je zgodil leto poprej, kasneje? Ne, tudi v tistem obdobju ni najti česarkoli o njem.

A kljub temu: fotografije pričajo, da se je zgodilo!

Tudi v gostinski sobi so lahko postavljene jaslice. V sredi je misijonar Lado Lenček CM.

Otroci se zelo radi zbirajo pri jaslicah.

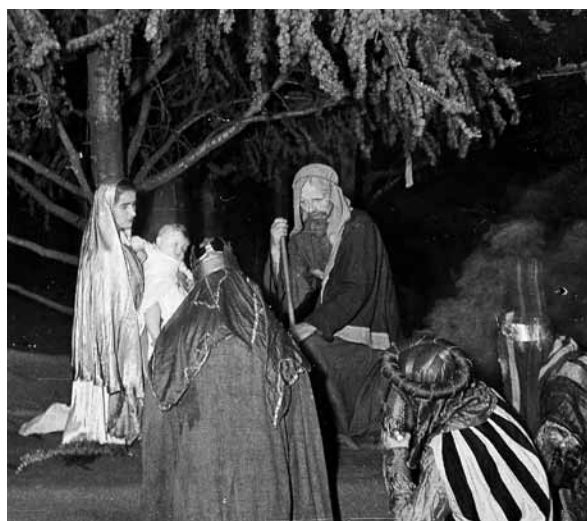
Številna publika si je ogledala božični prizor na vrtu gostilne v toplem poletnem večeru.

Angel oznanja veselo novico. Na desni igralec in režiser Stanko Jerebič.

Prikaz svete družine v živo, ne v hlevčku, ampak kar pod smrečjem na gostinskem vrtu.

Trije modri z Vzhoda so se prišli poklonit novorojenemu Kralju.

Delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini msgr. Anton Orehar nagovarja zbrane rojake.

Ostanimo modri!

Višarsko predavanje: Slovenstvo kot sestavni in nepogrešljivi del zahodne civilizacije – 1. del

Letos se je prvič v 35 letnem obdobju Romanj treh Slovenij zgodilo, da smo bili prisiljeni v odpoved prireditve. Bilo je ravno v dneh katastrofalnih poplav, ko ni bil otežkočen le dostop do Sv. Višarj, pač pa se je še nešteto ljudi v Sloveniji in v zamejstvu spopadalo z ujmo in njenimi posledicami. Je pa dr. Andrej Umek svoje predavanje, ki ga ni mogel predstaviti na Romanju, odstopil v objavo, tako da bomo nekaj višarske vsebine dobili vsaj prek njegovega razmišljanja.

Svete Višarje jasno govorijo o evropskem bistvu slovenstva. Z njim stojimo, smo uspešni ali pa tudi pademo. Dobro se zavedamo, da smo Slovenci v domovini, zamejstvu in po svetu od zahodne civilizacije veliko prejeli, smo pa k tej civilizaciji tudi veliko prispevali. Zahodna civilizacija nas je oblikovala, nas kot narod ohranjala in nam zagotavlja prihodnost. Prav je, da se spomnimo tega temelja, na katerem stojimo. Zavedati pa se moramo, da so v preteklosti obstajale sile in v nekoliko spremenjeni obliki obstajajo še danes, ki želijo ta temelj zrušiti. Rušenje temelja, na katerem stoji zahodna civilizacija, samo na sebi pomeni rušenje zahodne civilizacije in s tem Evrope, kot jo danes poznamo. To pa pomeni tudi rušenje slovenstva. Če se želimo temu upreti, in verjamem, da to hočemo, se moramo jasno zavedati svojih temeljev, jih ohranjati danes in jutri.

Začetki zahodne civilizacije

Ko želimo identificirati dogodek, ki ga imamo lahko za začetek zahodne civilizacije, moramo seči nekaj tisočletij nazaj in se moramo v mislih preseliti iz Evrope na Bližnji vzhod. Želel bi spomniti na Sveto pismo, na Drugo Mojzesovo knjigo.

Verjamem, da vsi veste, da je Mojzes Izraelce popeljal iz egiptovske sužnosti. Ko so prečkali Rdeče morje, so postali svobodni ljudje. Bili so svobodni, vendar niso bili sposobni živeti v skupnosti, niso bili narod, še manj pa izvoljeno ljudstvo. Da bi iz te kaotične mase svobodnih ljudi Bog ustvaril izvoljeno ljudstvo, jim je dal deset Božjih zapovedi. S tem je njihovo svobodo sicer omejil, vendar pa je prav s temi omejitvami iz njih napravil izvoljeno ljudstvo. In prav stvaritev izvoljenega ljudstva je nesporenljiv, lahko rečemo večer temelj zahodne civilizacije.

Naj na tem mestu uporabim besede znanega britanskega filozofa in matematika Bertranda Russlla, ki je za svoje delo leta 1950 prejel Nobelovo nagrado: on je zahodno civilizacijo označil kot *modrost zahoda* (*Wisdom of the West*), kar je tudi naslov njegove dobro znane knjige. Temelji zahodne civilizacije ali, če hočete, modrost zahoda so globoko v Svetem pismu.

Prvo komponento predstavlja svobodni posameznik. Spomnimo se: Bog je ustvaril človeka po lastni podobi in mu dal svobodno voljo. Ustvaril je torej svobodnega posameznika. Da pa bi ta svobodni posameznik lahko sobival z drugimi, prav tako svobodnimi ljudmi, jim je Bog dal deset Božjih zapovedi. Te zamisli Stvarnika so osnova zahodne civilizacije – modrost zahoda. Ta temelj, svobodni posameznik, ki spoštuje izbrane moralno-etične vrednote, se tisočletja ni spreminjal in v polni meri velja tudi danes. Moje globoko prepričanje je, da ga moramo tudi v prihodnje spoštovati in varovati, če želimo ohraniti zahodno civilizacijo in z njo slovenstvo.

Nadaljni razvoj zahodne civilizacije

Vsekakor moramo ugotoviti, da na splošno ljudje tega osnovnega teme-

Svete Višarje

lja zahodne civilizacije niso takoj v celoti razumeli in udejanjili. Za nas, Slovence, je pomembno, da sta apostola sv. Peter in Pavel ta koncept, da je svobodni posameznik, ki je zavezan osnovnim moralno-etičnim pravilom in jih spoštuje, konstitutivni element vsake humane družbe, nesla v Rim. In od tu se je s krščansko vero razširil v Evropo in jo oblikoval.

Skozi stoletja se je ta osnovni koncept dopolnjeval z izbranimi deli antičnih filozofov, z renesanso in razsvetljenstvom. Skozi stoletja so ga dopolnjevali tako posvetni kot cerkveni misleci. Dopolnjevali so ga, niso pa spreminjali njegove osnove, njegovega bistva. Samo svobodni posameznik, ki je zavezan določenim moralno-etičnim vrednotam, ki jih v osnovi definira deset Božjih

zapovedi, je lahko temelj svobodne družbe. V vseh teh stoletjih je bilo tudi mnogo nerazumevanja, zlorab in stranpoti. Zato lahko štejemo kot najpomembnejši dosežek zahodne civilizacije, da je na koncu kot osnova zahodne družbe prevladal princip svobodnega posameznika, ki je zavezan moralno-etičnim normam naše civilizacije. Na tem principu temelji moderna evropska zakonodaja, temeljijo evropski narodi in države, med njimi tudi slovenski narod in slovenska država, na tem temelji naša ustvarjalnost. Samo kot primer navezanosti moderne zakonodaje evropskih demokratičnih držav na deset Božjih zapovedi naj se vprašam, ali si je mogoče zamisliti, da taka zakonodaja ne bi kot ene od osnovnih zamisli vsebovala določila *ne kradi*. Tega si nikakor ne moremo predstavljati. Brez tega določila bi bila grobo kršena svoboda posameznika.

Te neločljive navezanosti modernih evropskih ustav in zakonodaj na deset Božjih zapovedi so se zavedali številni zahodni filozofi in tudi politiki. Naj navedem samo en primer. Prvi predsednik Združenih držav Amerike in soavtor njihove ustave je ob spre-

dr. Andrej Umek, vir: splet

izboljšuje svoje bivanje na zemlji, pri tem pa ohranja osnovo, na kateri je zrasel, to je osnovne moralno-etične norme, je že prej omenjeni britanski filozof Bertrand Russell imenoval modrost zahoda. Na tem mestu bi želel poudariti, da modrost zahoda zagotavlja in izboljšuje tako medčloveške odnose kot tudi materialni standard ljudi. Zato je moja želja, moj nasvet: ostanimo modri.

Vstop Slovencev v evropsko civilizacijo

Šesto stoletje po Kristusu je Evropi prineslo velike spremembe, krizo obstoječih držav in množično preseljevanje. Vzrok za to je bila vulkanska zima, torej znatna ohladitev podnebja, ki je nastopila samo eno leto potem, ko je bizantinski cesar Justinijan dokončal cerkev Hagia Sofia v Konstantinoplu. Ohladitev je bila tako huda, da so v večini evropskih dežel propadle žetve in celino je zajela lakota. Cesar Justinijan je, da bi rešil Konstantinopel pred lakoto, uvozil žito iz Egipta. Z žitom pa je uvozil tudi kugo, ki je v naslednjih letih pomorila tretjino prebivalcev bizantinskega cesarstva. Tako so se njegove do tedaj stabilne meje odprle. Zaradi mraza in lakote na severu Evrope je prišlo do množičnega preseljevanja.

V našem, slovenskem, primeru so se Langobardi umaknili iz sedanje Slovenije in njenega zamejstva v Julijsko krajino, kjer je topleje. Na njihovo mesto sta se doselili dve plemeni, iz katerih se je razvil slovenski narod. Langobardski benediktinec in kronist Pavel Diakon ju v svoji kroniki *Zgodovina Langobardov* ali v originalu *Historia Langobardorum* imenuje Kranjci in Karantanci ali originalno v latinščini *due genti Carnioles et Carantani*. Na tej osnovi se je začelo oblikovanje slovenskega naroda. Do izredno pomembnega premika na tej poti je prišlo slabih dvesto let pozneje, sredi osmega stoletja.

Se nadaljuje

AVSTRILIJA

GRADEC

Po maši v naši kapeli smo se z avtomobili odpeljali na Južno Štajersko. Tam nas je pričakal Josef Lackner, ki nam je z velikim navdušenjem pokazal štiri

cerkve s tremi zvoniki. V glavni cerkvi, ki je posvečena Mariji am Himmelsberg, se nahaja glavni oltar iz leta 1520. Poleg glavne cerkve sta še dve cerkvi v eni. Spodnja cerkev je nekdaj služila za obrambo, zgornja pa je posvečena sv. Sebastjanu

s 14 pomočniki. Na najvišji točki tega hribočka pa stoji še cerkev sv. Florjana iz 17. stoletja. Ob zaključku obiska smo z našim p. Lampretom zmolili litanije in skupaj s

Karlom Willraderjem zapeli nekaj pesmi. Za ta lep izlet gre velika zahvala Stanku Kunstku in njegovi organizaciji.

Cvetka Prutsch

BENELUKS

BRUSELJ

Odprtje razstave Portret duše

V nedeljo, 22. oktobra, je bilo v Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju po nedeljski maši ob 10. uri odprtje razstave slovenskega arhitekta in slikarja Tadeja Žugmana z naslovom Portret duše. To je prva razstava v prenovljenih prostorih SPC v Bruslju. Razstavo bogatijo portreti Antona Martina Slomška, svetega Janeza Boska, svetega papeža Janeza Pavla II., nadškofa Alojzija Šuštarja, škofa Antona Vovka in drugih osebnosti. Odprtje razstave je obogatil tudi kulturni program, pri katerem je sodelovala sopranistka Urška Kastelic. Razsta-

Odprtje razstave: umetnik Tadej Žugman, sopranistka Urška Kastelic in župnik Zvone

va bo odprta do 3. decembra, ko bo umetnik Tadej Žugman imel po nedeljski maši voden ogled razstave.

Vzgojno-družinski seminar o osebnih odnosih, ki so v srcu vzgoje

V soboto, 11. novembra, in v nedeljo, 12. novembra, je v Slovenskem pastoralnem centru v Bruslju potekal družinski seminar, ki se ga je udeležilo pet družin iz Luksemburga in sedem družin iz Bruslja. Seminar o osebnih odnosih, ki so v srcu vzgoje, sta vodila priznani družinski terapevt prof. Sebastjan Kristovič in njegova žena Jasmina. Staršem sta predstavila izzive vzgoje v današnji večkulturni in medijski družbi. Kako je z vlogo očeta in vlogo matere v vzgojnem procesu? Kje in kako je potrebno postavljati meje? Kako dopustiti in omogočiti, da se otroci razvijajo v samostojne osebnosti? Kako je z medijsko zasvojenostjo? Kako otrokom dopustiti, da v polnosti živijo svoje otroštvo in jih spodbujati k ustvarjalni domišljiji? Starši so se aktivno vključili v pogovore o teh in podobnih problemih.

Njihovi otroci, ki so bili razdeljeni v skupino odrasčajočih in skupino mladostnikov, so imeli svoj program. Prek igre so spoznavali drug drugega in v skupinah pripravljali teme, ki so jih v soboto zvečer predstavili vsem. Mladostniki so se pogovarjali na osnovi filma o Jezusu, Job Vernik je predstavil lik blaženega Antona Martina Slomška, Brina Kranjc pa vzgojitelja mladih, svetega Janeza Boska. Mlajši so spoznavali življenjsko pot škofa, sv. Marti-

Odprtje razstave, skupinska slika

Starši na družinskem seminarju o medsebojnih odnosih, ki so v srcu vzgoje.

Otroci so se na družinskem seminarju predstavili s pesmijo.

na, ki je godoval prav na dan, ko je potekal družinski seminar.

Sobotni delovni dan smo sklenili s sveto evharistijo, pri kateri so starši ob podobah, ki so jih ustvarili v delavnici z glino, izrazili svoje molitve in

prošnje. V nedeljo so eno uro pred nedeljsko mašo ob 10. uri otroci in mladostniki imeli pripravo na mašo, starši pa so v enournem pogovoru s predavateljema zaokrožili tematiko družinskega seminarja.

Po skupni nedeljski maši je sledil še pogovor s predavateljema Sebastjanom in Jasmino Kristovič. Nato pa dobro skupno nedeljsko kosilo. Razšli smo se z obljubo, da se kmalu spet srečamo in obogatimo drug druge-

ga s prijateljsko navzočnostjo in skupnim doprinosom pri odgovornosti za svet, ki ga zapuščamo mlajšim generacijam.

Poročilo je pripravil župnik, dr. Zvone Štrubelj

Pogovor s predavateljema prof. Sebastjanom Kristovičem in njegovo ženo Jasmino po nedeljski maši v kapeli SPC v Bruslju

Družinski seminar smo sklenili s pesmijo otrok.

Družinski seminar v Bruslju s številnimi udeleženci

FRANCIJA

FREYMING-MERLEBACH

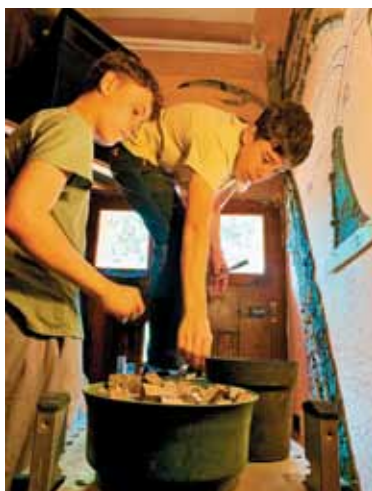
Ko se nam včasih porodi misel, da smo zašli v slepo ulico in se nam nenadoma pogled ob dogodku ali osebi prijetno spremeni, doživimo plaz notranjega veselja in miru. Nekaj takega sem pred dobrim mesecem začutil za obzidjem slovenske katoliške misije v Merlebachu in še posebej v naši kapeli.

Pokojnega Jackyja Kellerja ni potrebno ponovno prikazovati, saj je njegovo ime, predvsem pa delo njegovih rok občudovanja vredno. Z njegovo hitro smrtjo se je zrušil dobršen steber tovrstnega dela z mozaiki v kapeli. Le kdo ga bo nasledil? Kaj hitro sta se pojavila Jules in Maxence, ki sta vnuka pokojnega Jackyja. Njun stari oče jima je odpiral svet rokodelskih dejavnosti, kot

pameten lovec, izkušen v gozdnem občudovanju tako favne kot flore, jima je odkrival lepote narave. Jules in Maxence sta mi zaupala, da ju je ravno stari oče navdušil za delo z mozaiki, in to v kletnih prostorih na cite Chapelle. Močno sta se nevezala na priljubljenega starega očeta in med vsemi žalujočimi obrazi se spomnim prav njunih na pogrebu kot najbolj potrjih. Solz nista skrivala ne

na pogrebni maši ne na pokopališču nekaj tednov kasneje, ko so tresočee roke mladega Julesa položile edini šopek domačega cvetja in v tišini orosile spomin nanj s solzami, ki so tekle po licih. Nastal je molk, tišina, molitev, obujanje spominov, izraz hvaležnosti. Kakšen kontrast s pogrebnim zavodom, ki je z rezilom odstranjeval s plošče staro lepilo in jo namazal z novim ter mehansko,

Štirinajstletna dvojčka Jules in Maxence ustvarjata mozaik v slovenski kapeli v Merlebachu.

Vsako nedeljsko celodnevno srečanje se prične v kapeli s časom za Boga.

za rojstni dan. Kosilo je bilo sestavljeno iz petih hodov. Prvi v spomin na mojega očeta, ki mi je vsako leto prinesel iz gozda še zadnje gobe za rojstni dan. V riževi palačinki zavita masa, ki je sestavljena iz na maslu prepraženih gozdnih gob, smetane, mesa, pehtrana, ingverja, naribane-ga korenja, sečuanskega popra in soli. Zavitek zlato rumeno zapečemo v pečici in položimo na pravokotni krožnik z listom solate. Hrustljavi grizljaj! Drugi hod je bil pravi kaviar v na pol kuhanem jajcu, tretji domača gobova juha, četrti hod mešana zmleto meseno testo z olivami, dišavami in začimbami, pečeno v pečici, postreženo z mešano pečeno papriko, uležano v domačem jabolčnem kislu, rdečo peso in slajšo solato korenja in zelja z začimbami. Glavni hod so bila kokošja bedra, katerim smo odstranili vse kosti in jih marinirali v tibetanski omaki, ki so mi jo zaupali pred letom Tibetanci v Metz, ko so obhajali novoletni praznik. Slednje pečemo na posebnem vrtečem se žaru, švenku, nad žerjavico. Meso ostane izredno mehko, dodamo riž s tartufi, korenček v kutini omaki ter brstični ohrovt na maslu s prepraženimi drobtinami

Po maši pred Najsvetejšim molimo za vse potrebe živih in za naše pokojne.

do večerne ure, ko se poslovita od nje, saj vaju kličejo domače naloge, ki jih kot mlada gimnazijca želita vestno narediti. V ta kraj vstopata tudi ob nedeljah, ko z mamo in staro mamo prideta k skupni maši. Ne več v kleti hišnega stanovanja, temveč v molitvenem prostoru se srečujeta s starim očetom, v duhu, spominu in molitvi. Hvala vama za tako svetel zgled za našo skupnost.

12. novembra smo se ponovno zbrali v Merlebachu k skupni slovenski maši in v sklopu celodnevnega srečanja k molitvi pred Najsvetejšim in skupnemu kosilu. Kapela se je lepo napolnila. Ubrano zborovsko petje je z ljudstvom dajalo maši še svetlejšo molitveno noto. Toliko obrazov iz različnih krajev naše Lorene, slovenskih kakor francoskih ali nemških. K

naši skupni mizi sta prisledla tudi oba sobrata, dekan Franck Wentzinger in poljski duhovnik Stanislas Sokol.

Pred kosilom je vse navzoče pozdravila Jožica Curk, predsednica Prijateljev slovenske katoliške misije. Voščila je vsem godovnjakom, med njimi Janezu Erjavcu za 90. rojstni dan, Olivieru Guetru, ki je obhajal 40. rojstni dan in župniku Jožetu Kaminu, ki je ravno na ta dan obhajal 65. rojstni dan. Med drugim je položila na srce sledeče besede: »Z vami se danes veselimo in prinašamo v naših srcih hvaležnost Bogu za vašo prisotnost, med nami ste prava luč, ki razsvetljuje srca vaših zvestih vernikov, močan steber opore v težavah, ki jih trosi življenje ... Prepričana sem, da nas boste danes še crkljali z dobrotami, ki bodo prihajale iz vaših rok, prepletene z vašimi idejami, ki bodo potrjevale odličnost kuharskega talenta ...« Ob harmoniki in kitari je zbrano občestvo dvojezično zapelo slavljencem vse najboljše

V kuhinji se pripravlja prvi hod.

rutinsko položil žaro v grob in jo zapečatil. Bežen pogled po navzočih in že sta odšla na drugo delo ...

Hvala vama, Jules in Maxence, da s tem dejanjem nista za vselej zapečatila spomina na Jackyja, še več, da ga obujata v tišini naše kapele vsako sredo popoldan z delom mozaikov vse

svetlejšo molitveno noto. Toliko obrazov iz različnih krajev naše Lorene, slovenskih kakor francoskih ali nemških. K

Po maši se veselje srečanja bere iz obrazov navzočih.

Dvorana slovenske misije se je napolnila z gosti.

in malim paradižnikom. Sledil je krožnik treh vrst francoskih sirov, kava ter izbrana peciva naših pridnih žena. Ob lepih melodijah smo se počutili družinsko lepo in vztrajali do večernih ur pod streho naše misije. Hvala vsem, ki skrbite za dušo in telo, to ravnovesje, ki ga skušamo že 41. leto gojiti enkrat mesečno.

Hvaležni Jože Kamin

Med kosilom se je veselo prepevalo domače in tuje pesmi.

Pri kopici krožnikov so potrebne urne roke prostovoljcev.

Na kosilu tudi dekan Franck Wentzinger in poljski duhovnik Stanislas Sokol

Naš organist Jacky pridno in potrpežljivo vrta novo luknjo za dimnik.

Velika finska peč bo v bodoče ogrevala našo kapelo.

HRVAŠKA

PULJ

O življenjskem utripu Slovencev v Pulju in Istri ob Dnevih slovenske kulture

Jesenski veter odnaša listje z dreves, dnevi se krajšajo, topla jesen pa ni pregnala misli na poletni čas, ki je bil drugačen od prejšnjih. Prinesel ni samo prijetnih sončnih dni, temveč tudi hude ujme s poplavami, kakršnih naša ljuba Slovenija ne pomni. Škoda je ogromna, solidarnost Slovencev doma in po svetu je bila velikodušna. Zveza slovenskih društev na Hrvaškem je

predlagala, da se vsa slovenska društva odpovedo Vseslovenskemu srečanju v gozdnem parku Golobinjak v Gorskem kotarju. Predlog je bil od vseh društev soglasno sprejet. Odprt in objavljen je tudi poseben bančni podračun za zbiranje donacij poplavljenim.

Mesec oktober je za Slovensko kulturno društvo Istra Pulj in tudi ostala društva v Istri, kot so Labin, Buzet, Poreč, Umag in Lovran, nekaj izjemnega. Odvijajo se tradicionalni Dnevi slovenske kulture po vsej Istri, s katerimi bogatimo naš slovenski kulturni prostor. Glasba, petje in ostale dejavnosti nas razveseljujejo, povezujejo, saj se na teh prireditvah obiskujemo. Prvo praznovanje Dnevov slovenske kulture je bilo 1. oktobra v Labinu. Dolgoletna predsednica društva Silva Šutar Vujčić je številne goste in člane pozdravila v labinski Lamparni. Članice dramske skupine SKD Istra Pulj so doživeto predstavile lirski recital Aleksandrinke, te žalostne mračne zgodbe žena iz slovenskega Primorja, ki so konec 19. in v začetku 20. stoletja hodile v Aleksandrijo služiti kot dovilje in hišne pomočnice, doma pa puščale družino in svoje otroke. Vse te zgodbe naj ne gredo v pozabo. Hvala

naši Klavdiji Velimirovič, saj je recital po njeni zaslugi zagledal luč sveta.

Sledilo je srečanje pri SKD Lipa Buzet. Praznovali smo v Mlinih pri Buzetu, kjer so nastopili klapa Bertoki, mladi harmonikarji učenci DPS iz Buzeta ter nepogrešljiv trio Lipa, ki je zbrano množico razveseljeval pozno v noč. Veselo družbo je zadovoljno pozdravil predsednik društva Boris Grželj. V petek, 13. oktobra, smo se Slovenci Istre zbrali v impozantni Poreško istrski sabornici, kjer nas je sprejela in pozdravila predsednica SKD Oljka iz Poreča Mirjam Pran. Na programu je bila razstava

Naše aleksandrinke (od leve na desno); Vesna, Inka, Klavdija, Marjeta, Marjetka, Danica, Vida

Zbor Sonce s Ponikve z dirigentko Andreja Ocvirk

sedmih kreativnih delavnic iz Istre z imenom »Izmenjujemo večšine« ter nastop mešanega pevskega zbora »Sonce« iz Ponikve z dirigentko Andrejo Ocvirk, ki je s svojim izvajanjem raznovrstnega repertoarja navdušil številno množico. Zbor praznuje letos petindvajset let obstoja, ob tej priložnosti je SKD Olijka zboru Sonce podarilo vožnjo z ladjo ter ogledom Poreške riviere.

V soboto, 14. oktobra, so Dnevi slovenske kulture prišli v Pulj. Praznovali smo v Zajednici Talijana Circolo. V dvorani je bila postavljena razstava Slovenske izseljenske matice »od leta 1951«. SKD Istra Pulj je povabilo citrarsko skupino Notice iz Domžal, ki deluje pod mentorstvom priznanega violinista in citrarja prof. Petra Napreta. Poslušalci so povsem napolnili dvorano, nakar je na začetku programa zazvenela pesem mešanega pevskega zbora Encijan. Lepa izvedba pesmi »Ljubezen do domovine« in »Slovenija, od kod lepote tvoje« pod taktirko naše Ine Jovanović-Verbanec (po enoletni odsotnosti s porodniškega dopusta), korepetitorke Ane Balog in kitarista Tome Divića je izzvala buren aplavz. Bila je pozdrav številnim poslušalcem in uglednim gostom, kot so namestnik veleposlanika Republike Slovenije v Zagrebu Miha Fatur, pomočnik ministra iz Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu David Stupica, predsednik Slovenske izseljenske matice dr. Boris Jesih, predstavnice Istrske županije Jessica Acquavita in Iva Matanović. Predsednica SKD Istra Pulj Danica Avbelj se je prisrčno zahvalila vsem prisotnim, ki so s prihodom počastili Dneve slovenske kulture, ter dejala,

da ko zazveni slovenska narodna pesem, se ponovno rodi misel o pripadnosti, ljubezni in zvestobi naroda, kateremu pripadamo in predala besedo prof. Petru Napretu in njegovim učenkam-citrarkam. Amaterska skupina Notice (9 žena, deklica Aša in prof. Napret) nam je pričarala nepozaben večer z izvajanjem posameznih skladb, bilo je dosti Avsenikovih, slišali smo tudi Na lepi modri Donavi, Cvetje v jeseni, Tretji človek. Za konec smo vsi v dvorani dobili besedilo za pesem »Nocoj je pač en lep večer« in ob spremljavi citer lepo zapeli, kot bi imeli prej generalko. S prijetnim druženjem, večerjo in petjem smo nadaljevali na terasi Circola pozno v noč, saj nam je bilo tudi vreme naklonjeno.

V nedeljo, 15. oktobra, smo Slovenci praznovali v Umagu. Zbrali smo se v dvorani Antonio Coslovich, kjer nas je čakala likovna razstava Janeza Pirmata, mešani pevski zbor Davorin Jenko in otroška folklorna skupina Društva Slovencev Triglav iz Banjaluke.

Te lepe celomesečne manifestacije Dnevov slovenske kulture smo zaključili 27. oktobra pri SKD Snežnik v Lovranu. Zbrali smo se v Kinu, povsem napolnili dvorano in prisluhnili pozdravnemu govoru predsednika društva Vasja Simoniča, ki nam je predstavil mladega kitarista Natka Štiglicza z Reke. Končal je glasbeno akademijo v Ljubljani, kjer živi, ustvarja, študira in pripravlja doktorat. Izvajal je repertoar flamenka kot tudi številne znane filmske skladbe in navdušil vse prisotne. V drugi polovici koncerta je s petjem znanih skladb sodelovala z njim Nina Fakin.

Zbor Encijan odpira to lepo prireditev v puljskem Circolo.

Amaterska skupina citrark Notice s prof. Petrom Napretom

Obiskovalci koncerta si v pavzi ogledujejo razstavo Slovenske izseljenske matice od leta 1951.

Letošnji Dnevi slovenske kulture v Istri so bili eni najuspešnejših, bogati po svoji vsebini, obisku, raznolikem in kulturno bogato obarvanem pro-

gramu. Trudili se bomo, da bo tudi v bodoče tako.

Za SKD Istra Pulj
Ivanka Koletnik

Mlada Aša Kufershin igra v duetu s prof. Petrom Napretom.

Natko Štiglič na samostojnem koncertu v Lovranu

Natko Štiglič, Nina Fakin, Vasja Simoni

NEMČIJA

AUGSBURG

Augsburg – Kostanjev piknik

V nedeljo, 22. oktobra, je S.K.Š.D. Drava Augsburg organiziralo kostanjev piknik. V

čudovitem vremenu in lepem okolju smo uživali ob pečenem kostanju in v prijetni družbi. Ob glasbi na harmoniko smo zapeli nekaj slovenskih pesmi. Otroci so si v športni razigranosti privoščili razne igre po

svojih zamislih. Piknik so obiskali tudi generalna konzulka Slovenskega generalnega konzulata v Münchnu Maša Šiftar s sinom, konzul Gregor Jovan, novi župnik Slovenske katoliške župnije v Münchnu Izidor Pečov-

nik oz. Dori, kot ga vsi kličemo ter župnik Slovenske katoliške župnije v Augsburgu Roman Kutin, ki je prišel na piknik, ko je opravil pastoralne obveznosti v Ulmu. Bilo je lepo.

Marko Cerar

Skupinska slika zbranih na pikniku

Tudi Dori, ki je novi slovenski župnik v Münchnu, je bil srce srečanja.

Na pikniku je Annamaria Savski s harmoniko ustvarjala veselo vzdušje.

Ravensburg – Praznovanje 45-letnice S.K.Š.D. Planinka

Člani društva Planinka pod vodstvom predsednika Franca Žmavca so se že kar nekaj časa pripravljali na

praznovanje in se veselili 45-letnice društva. Za dan praznovanja so izbrali **soboto, 14. oktobra 2023.**

Uvod v to slavno praznovanje je bila maša v cerkvi svete Christine

na lepem ravensburškem griču. Daroval jo je domači dušni pastir Roman Kutin. Bogoslužje so popestrile lepe, melodične cerkvene pesmi. Po maši so se rojaki zbrali v dvorani, ki leži slabih pet minut peš stran od cerkve.

Kulturni program je bil kratek in jednat. Najprej so zapeli pevci ansambla »Slovenski zvoki«. Z ubranimi glasovi so predstavili venček slovenskih narodnih pesmi. Sledili so pozdravi gostov. Prvi je bil omenjen kot častni gost konzul iz Slovenskega generalnega konzulata v Münchnu Gregor Jovan, za njim predstavnik mesta Ravensburg Martin Diez, iz urada za integracijo tujcev, pa tudi domačega župnika Romana niso spregledali.

Vsi trije omenjeni so bili povabljeni k mikrofonu, da je vsak osebno spregovoril zbranim nekaj besed in dru-

štvu izrekel voščilo. V nadaljevanju je bila predstavljena prehojena pot društva Planinka. Ja, v teh 45 letih se je marsikaj dogajalo. Lahko naštevamo od kulture, slovenske dopolnilne šole, športnih sekcij, prek petja in raznih srečanj ter druženj z drugimi slovenskimi društvi. Na žalost pa je v teh dolgih letih odšlo v večnost kar lepo število članov, pripadnikov in prijateljev društva.

Vsa leta je Planinka tesno sodelovala z domovino Slovenijo. Vsakoletni večdnevni izlet v Slovenijo je gotovo ena od stvari, ki vsakega vedno znova obogati z lepimi doživetji domovine pod Triglavom.

Kulturnemu programu je sledil zabavni del večera. Ansambel Slovenski zvoki je z veliko navdušenosti in lepimi melodijami popeljal publiko v veselo rajanje. Za okusno hrano so poskrbele pridne roke v kuhinji. Tudi peciva in kavice ni manjkalo. Dobra slovenska kapljica pa je marsikoga spravila do veselo-rožnatega razpoloženja. Čeravno je članov društva že dosti manj kot pred leti, so slovenski rojaki srečni in ponosni, da jim uspeva na tem južnem delu Nemčije ohranjati slovenski jezik, pesem, kulturo in običaje iz domovine.

Kljub temu da je marsikdo obdarjen že s kar lepim številom let, je mala skupina trdno zavednih Slovencev, nemških prijateljev in domačinov rajala vse tja do zgodnjih jutranjih uric. Bilo je enkratno.

Minka Kestel

Z razločno besedo je Zdenka Križ predstavila 45 let delovanja društva Planinka v Ravensburgu.

Člani ansambla Slovenski zvoki so odlično opravili svojo nalogo.

MÜNCHEN

Slovenska župnija v Münchnu ima novega župnika

M sgr. Janeza Pucija, ki je vodil našo župnijo 14 let, je nasledil slovenski župnik iz Berlina Izidor Pečovnik, ki je tam deloval 28 let.

V nedeljo, 15. oktobra, sta umestitev novega župnika pri maši v Asamkirche vodila msgr. dr. Alexander Hoffmann, ki je v škofiji München-Freising odgovoren za pastoralo narodnosti, in škof dr. Anton Jamnik, odgovoren za pastoralo Slovencev po svetu.

V pridigi se je škof Jamnik zahvalil kardinalu Reinhardu Marxu za sprejem župnika Pečovnika v njegovo škofijo, dekret za imenovanje župnika in za naklonjenost slovenski skupnosti. Sodeloval je tudi diakon Ralph Prausmüller.

Slovesne maše se je udeležilo veliko ljudi, večje število narodnih noš kulturnega društva Lipa München, sodelavci konzulata in generalna konzulka Maša Šiftar. Po maši pa smo bili vsi povabljeni na sprejem v prostore münchenskega konzulata.

To pa ni edina sprememba. 37 let je bil sedež župnije na Liebigstrasse,

Sprejem novega voditelja Slovenske katoliške župnije v Münchnu

Dr. Alexander Hoffmann pri pridigi

sedaj se je morala preseliti v manjše prostore na Landsbergerstr. 39, 80339 München. To je bila zahtevna naloga tudi za oba upokojena duhovnika

Marjana Bečana in njegovega naslednika. Gospod Bečan je našel zatočišče v starostnem domu v Ljubljani.

V nedeljo, 12. novembra, se je župnijsko občestvo pri maši v Asamkirche poslovilo od dosedanjega župnika msgr. Janeza Puclja. Msgr. dr. Alexander Hoffmann se je v lepi pridigi s prisposodbo svetega Martina zahvalil gospodu Puclju za dolgotrno pastoralno delo za Slovenke in Slovence na Bavarskem in za velik pomen narodnih skupnosti za njihove vernike. Bogoslužje je obhajal gospod Pucelj, somaševal je župnik Pečovnik in sodeloval diakon Ralph Prausmüller. Pomagala sta dva odrasla ministranta.

Predsednica župnijskega pastoralnega sveta, dr. Gabrijela Gerber-Zupan, se je gospodu Puclju zahvalila za vsa leta njegovega prizadevnega dela v naši župniji. Z veliko hvaležnostjo

Selitev

smo mu podarili Marijin kip, Patrona Bavariae, ki je priprošnjica kristjanov na Bavarskem.

Po maši smo se v prostorih poleg cerkve še prisrčno družili med seboj in gosti. To je bila tudi priložnost za

osebno zahvalo gospodu Puclju, da smo mu ob dobrotah Martinove nedelje želeli še naprej Božjega blagoslova.

Dr. Gabrijela Gerber-Zupan

SEVERNO PORENJE-VESTFALIJA

Romanje k Mariji, Tolažnici preskušanih

Slovenci iz Severnega Porenja-Vestfalije vsako leto oktobra romajo v Kevelaer, manjše mestce in pomembno romarsko središče na severozahodu te zvezne de-

žele. Tako je bilo tudi letos, ko so se na sončno prvo nedeljo, 1. oktobra, zbrali pri bogoslužju v Marijini baziliki. Mašo sta darovala msgr. Janez Pucelj, ki je za to priložnost pripotoval iz Münchna, in duhovnik Gregor Šemrl, ki je zadolžen za pastoralno oskrbo Slovencev v belgijskem in nizozemskem Limburgu in ob pomembnejših dogodkih mašuje tudi za Slovence v tem delu Nemčije.

V cerkvi zbrano Božje ljudstvo se je srčno udeležilo svete maše v slovenskem jeziku, ki jo je dopolnjevalo tradicionalno slovensko petje ob orgelski spremljavi Danice Ban. Slovenski cvet, pevski zbor iz Moersa, je tudi tokrat poskrbel za glasbeni užitek. Pod vodstvom Iztoka Kešpreta so umetniško obarvali in dopolnili ljudsko cerkveno petje. Posebej lepo je poslušati pete litanije Matere Božje in znane odpeve, ki so tudi tokrat mogočno odmevali v čudoviti baziliki.

Pete litanije okrepijo duhovni romarski navdih.

Del romarjev po molitvi pri milostni kapeli

Predsednik zbora Jakob Hren se je v imenu Slovenskega cveta in vseh rojakov zahvalil Janezu Puclju, ki odhaja v zaslužni pokoj. Njegovo življenje in delo je tesno povezano s Slovenci v izseljenstvu, kjer je deloval kot duhovnik, koordinator za pastoralo Slovencev po svetu in kot glavni urednik izseljenške revije Naša luč. Posebno močna je njegova vez z zborom Slovenski cvet, saj je v nemškem Oberhausnu nasledil župnika Pavla Uršiča, ki je zaslužen za nastanek zbora.

Zunaj, pred kapelo milostne podo-be, so udeleženci zapeli še nekaj Marijinih pesmi in tako kot v preteklih letih privabili številne mimoidoče, ki so prisluhnili slovenskemu petju. Romanje v Kevelaer je romarsko in družabno srečanje, kamor pripotujejo Slovenci iz bližnjih in bolj oddaljenih krajev. Priložnosti za srečevanja je tudi v Severnem Porenju-Vestfaliji vse manj, zato so se ljudje razveselili drug drugega in preživeli skupaj lepo jesensko popoldne.

Martina Tomšič Kramberger

STUTT GART

Lepi spomini na župnijo v jeseni

Dragi moji, veliko stvari smo doživeli v tem jesenskem času. Veliko prireditev in dogodkov smo organizirali v mesecu oktobru in novembru. Vsakemu posebej iz srca hvala za vaš trud in delo in za vašo ljubezen do slovenske skupnosti. To so trenutki, ki se ne pozabijo. To so

trenutki, zapisani v naša srca in našo dušo. Res veliko delo smo naredili in če nam Bog da zdravja, bomo še več.

Pri vsem tem delu se mi je porodila tale misel. »Ključ, ki odpira vrata vere, je molitev,« je poudaril papež Frančišek ter posvaril pred kristjani, ki imajo ključ v žepu, a ne odprejo vrat. Pri pridigi je izhajal iz današnjega evangelija, kjer Jezus pravi: »Gorje vam, učitelji postave, ker ste vzeli ključ spo-

znanja. Sami niste vstopili, tistim pa, ki so hoteli vstopiti, ste to preprečili« (Lk 11,52). Ko hodimo po poti in nalletimo na zaprto cerkev, se počutimo nenavadno, kajti težko je razumeti zaprto cerkev, je dejal papež. Na različne načine nam to pojasnjujejo, a gre za izgovore in opravičila. Dejstvo ostaja, da je cerkev zaprta, in ljudje, ki hodijo mimo, ne morejo vstopiti. Še slabše pa je, da Gospod ne more iz nje. V da-

našnjem evangeliju nam Jezus govori o tej zaprtosti, je pojasnil papež. Gre za »zaprtost kristjanov, ki imajo v roki ključ, a namesto da bi odprli vrata, jih odnesejo stran«. Ali še slabše, zaustavijo se na vratih in ne pustijo, da bi drugi vstopili. Do tega privede pomanjkanje krščanskega pričevanja, in ko je ta kristjan duhovnik, škof ali papež, je to še slabše. Kako to, da kristjan pade v takšno držo s ključ v žepu

Jožica in Veronika v Esslingenu

Štefka Zertuš s sošolci

in zaprtimi vrati, je vprašal Frančišek. »Vera gre skozi destilator in postane ideologija. Ideologija pa ne povezuje. V ideologijah ni Jezusa, njegove nežnosti, ljubezni, blagosti. Ideologije so vedno toge. Ko kristjan postane učenec ideologije, zgubi vero: ni več Jezusov učenec, ampak je učenec neke miselne drže. Zato Jezus pravi: Odnegli ste ključ spoznanja. Spoznanje Jezusa je spremenjeno v ideološko in moralistično spoznanje, kajti te osebe zapirajo vrata z mnogimi predpisi.« Jezus sam je dejal: Na ramena ljudi nalagate mnogo stvari, a samo eno je potrebno. To je torej duhovni in miselni proces tistega, ki hoče imeti ključ v žepu in zaprta vrata, je dodal papež. Vera tako postane ideologija, ideologija pa zbujata strah, odganja ljudi, jih oddaljuje od Cerkev in tudi Cerkev oddaljuje od ljudi. Po papeževih besedah gre za težko bolezen »ideoloških kristjanov«, ki pa ni nova. O njej govori že apostol Janez v svojem Prvem pismu. Kristjani, ki izgubijo vero in imajo raje ideologijo, postanejo togi, moralisti, zagovorniki etike, a brez dobrote. Vprašanje, ki se zastavlja, je: Kaj se zgodi s tem kristjanom? Kaj se zgodi v srcu tega kristjana, duhovnika, škofa, papeža, da postane takšen? Zgodi se preprosta stvar, je odgovoril papež: »Ta kristjan ne moli. In če ni molitve, vedno zapre vrata. Ključ, ki odpira vrata vere, je molitev.« Nadaljeval je, da če kristjan ne moli, njegovo pričevanje postane naduto pričevanje. Kdor ne moli, je »nadutež,

Andrej Colnarič

je ošaben, je zaverovan vase. Ni ponižen. Išče lastno promocijo.« Nasprotno pa, ko kristjan moli, se ne oddalji od vere, kajti pogovarja se z Jezusom, je dejal papež in pojasnil, da gre v tem primeru za molitev in ne recitiranje molitve. Pismouki so namreč recitali mnogo molitev, da bi jih drugi videli. Jezus pa pravi: Ko ti moliš, pojdi v svojo sobo in moli k Očetu na skrivnem, iz srca v srce. Eno je moliti, drugo pa je recitirati molitev. Pismouki namreč niso molili, zavrgli so vero in jo spremenili v moralistično ideologijo brez Jezusa. In ko je Jezus odšel od tam, so pismouki in farizeji začeli na sovražen način pritiskati nanj in poskušali še kaj izvabiti iz njega, da bi ga tako zalotili pri kakšni besedi. Niso transparentni, je dodal papež, so ubogi ljudje, umazani z napuhom. »Prosim Gospoda

Jože Venta s svojo ekipo, ki skrbi za Slovenski dom.

milosti.« je sklenil pridigo papež Frančišek, »najprej, da ne bi nehali moliti, da ne bi izgubili vere, in nato, da bi ostali ponižni, da ne bi postali zaprti in ne bi zapirali poti za Gospoda.«

Benedikt je za svoje redovnike, ki se po njem imenujejo benediktinci, čas razdelil med molitev in delo. Zjutraj so se zbrali k molitvi, potem je šel vsak na njemu določeno delo. Delo na vrtu ali na polju je veljalo za enako bogoljubno opravilo kot pisanje ali umetniško snovanje. Tretji del dneva je bil namenjen poslušanju in branju svetih spisov, obedom in oddihu. Benediktova Pravila so prava mojstrovina in jih označujejo kot »evangelij, presajen v resnično življenje«. Pravilo »moli in delaj« – skladno povezovanje molitve in dela – je ideal krščanskega prizadevanja za svetost. Odnos do de-

la danes zaznamujeta dve drži. Vedno več ljudi trpi zato, ker ne najdejo dela ali pa so zgubili svoje dosedanje delovno mesto. Brezposelnost doživljajo kot razvrednotenje svojega dostojanstva. Pogosto so skupaj z delom izgubili tudi občutek lastne vrednosti in so padli iz svojega ritma. Šele zdaj čutijo, kako je delo v njihovo življenje vnašalo red in ga držalo v zdravi napetosti. Drugi, ki so zaposleni, se pritožujejo nad bremenom dela. Njihovo delo je vedno bolj do podrobnosti organizirano. Vsaka minuta je načrtovana. V vse krajšem delovnem času mora človek ustvariti vedno večje dosežke. Delo se meri predvsem glede na rezultat. Vodstvo podjetja izda ciljne številke, ki jih je treba uresničiti. Te številke so postale merilo celo že za delo na področju nege bolnikov in starejših. Mnogim,

Škofijska konferenca v Slovenskem domu v Stuttgartu

Slavljenska Silva ob rojstnem dnevu

Pokojna
Daniela Bach
Videtič

ki so prej radi negovali stare in bolne, to jemlje motivacijo. Vse se vrtili le še okrog denarja in preračunljivosti storilnosti. Mnogi trpijo zaradi preobremenjenosti in so pod stresom.

Kaj ima v teh modernih delovnih razmerah povedati staro besedilo, kot je Benediktovo Pravilo? Pred 1500 leti so bile delovne razmere drugačne. Takrat je šlo predvsem za pridobitev lastnih sredstev za preživljanje. Na ta drugi izvir se obračamo z delu nasprotnim polom, molitvijo. Molitev nas povezuje z notranjim izvirom, iz katerega naj bi izhajalo vse naše početje. To je izvir Svetega Duha, ki je v nas. Ampak pogosto smo od tega notranjega izvira odrezani. Namesto tega delamo iz kalnih izvirov, na primer iz izvira lastnega častihlepa. Z delom se želimo dokazovati. Drugi kalni izvir je pritisk, ki si ga povzročamo sami. Vse želimo opraviti popolno, da nas ne more nihče kritizirati. Ali pa delo za nas predstavlja beg pred lastno resnico, s katero se ne želimo soočiti, saj bi nas ta prisilila v spremembo našega življenjskega sloga. Izvir, iz katerega delamo, postane kalen zaradi naših življenjskih vzorcev. Tako na primer kakšno gospo pri vsem njenem delovanju vedno določata dva življenjska vzorca: »Upam, da ne bo prepira. Upam, da bom uspela vse, kar se od mene pričakuje.« Če me določajo taki življenjski vzorci, postanem kmalu izčrpan in izgorel. Ali pa kakšen terapevt o duhovnikih, ki se počutijo izgorele, pogosto meni: »Kdor veliko daje, ta tudi veliko potrebuje.« Kdor veliko daje, ker potrebuje veliko pozornosti in potrditve, ta se hitro izčrpa. Kdor pa daje, ker vedno znova prejema in črpa iz notranjega izvira, ta lahko daje, ne da bi se izčrpal.

Ta pri svojem dajanju tudi veliko dobi nazaj. Vendar pa od tega ni odvisen. Zato lahko uživa, kar prejema. Benediktovo Pravilo nam kaže poti, kako pridemo v stik z našim notranjim izvirom in kako lahko iz njega delamo. Sicer pa tudi Benedikt pozna utrujenost, ki nastane zaradi dela. Vendar to ni izčrpanost, ki nas notranje raztrga. To je utrujenost, ki nam kljub vsemu podarja mir. Čutimo namreč, da nas je navsezadnje v delu obremenil Bog sam. Če me obremenjuje Bog in ne moj bolni življenjski vzorec, sem kljub zunanji utrujenosti notranje miren. Izkušnja redovnikov pa se nam ne zdi preveč oddaljena od tega, kar danes doživljajo mnogi, ki delajo v sodobnih podjetjih. Obe težnji namreč obstajata tudi v naši družbi. Prva je, da bi delovni čas čim bolj skrajšali in povečali delovno obremenitev. Vendar pa skrajšanje delovnega časa v tednu samodejno ni privedlo k večji kakovosti življenja. Nastala je samostojna industrija prostega časa, ki zabava ljudi, ki ne delajo. Namesto da bi si človek odpočil, je postal nemiren brezdelnež. Druga težnja našega časa je pritisk, da bi vedno več delali. Samostojni podjetniki in vodstveni delavci, zdravniki in odvetniki stokajo pod bremenom dela, ki ni nikoli zaključeno. Radi bi si vzeli čas za koncerte in gledališče, za hojo in meditacijo, vendar ne najdejo načina, kako bi zmanjšali količino dela. Kar je hotel povedati Benedikt s svojo formulo ora et labora (moli in delaj), je v današnjem času na novo izrazil psihoterapevt iz Münchna, Albert Görres, ko je opozoril na vsakdanost kot na duhovni kraj. Duhovno iščoč človek vsakdanosti ne sme zapustiti, temveč jo mora prežeti in preobraziti z molitvijo in meditacijo. Na tej poti bi bil lahko benediktinski vodilni motiv ora et labora pomoč za duhovno življenje, pri katerem sveta ni treba pustiti za sabo, da bi prišli k Bogu, temveč najdemo Boga v vseh stvareh, oziroma (če to povemo z Benediktovimi besedami) pomoč, ki človeško življenje

Zbrani na družabnem srečanju

prav v njegovi banalni vsakdanosti oblikuje tako, »da je v vsem slavljen Bog« (BP 57,9). Med branjem Benediktovega Pravila odkrijemo številna navodila za molitev in delo, ki zaznamujeta celoten dan. Ob tem je molitvi priznan očiten prednostni položaj. »Nič ne sme imeti prednosti pred bogoslužjem« (BP 43,3). Pomen tega načela Benedikt pojasnjuje z navodilom, da je treba takoj, ko zadoni znak za bogoslužje, izpustiti delo iz rok in prihiti k bogoslužju (BP 43,1). Kljub temu Benedikt ne zahteva maksimalne molitvene obveznosti, temveč določi razumno srednjo mero, v primerjavi s prejšnjimi ali tudi kasnejšimi pretravanji. Molitev je zanj najvažnejša stvar, ne pa edina. V vsakdanjiku menihov zavzema širok prostor tudi delo, v strogo časovnem smislu celo širši kot molitev in molitveno branje Svetega pisma, ki predstavlja drugi pol duhovnega življenja. Benedikt od vseh menihov zahteva, da delajo. Ob tem misli na različne oblike dela: službe znotraj skupnosti, kot so kuhanje, priprava mize, vratarska služba, oskrbovanje bolnikov, administrativna dela, delo na polju, v različnih delavnicah in na gradbišču.

O puščavskem očetu Janezu Kolobosu se je govorilo, da je enkrat rekel svojemu starejšemu bratu: »Želim biti brezskrben, kot so brezskrbni angeli, in ne želim delati, temveč neprestano služiti Bogu.« Odložil je svojo obleko in odšel v puščavo. Potem ko je tam preživel en teden, se je vrnil k svojemu bratu. Ko je trkal na vrata, ga je njegov brat prepoznal, preden je odprl, in dejal je: »Kdo si ti?« Odgovoril mu je: »Jaz sem, Janez, tvoj brat!« Brat je odvrnil: »Janez je postal angel in ne sodi več k ljudem.« Tedaj ga je rotill in dejal: »Jaz sem vendar!« Drugi pa mu ni odprl, temveč ga je do jutra pustil v tem ne-

dobnem položaju. Šele kasneje je odprl in rekel: »Če si človek, potem moraš delati, da boš našel svojo hrano.« Tedaj se je Janez kesal in dejal: »Odpusti mi!« Samostanska književnost za nujnost dela navaja različne razloge. Prvi je ta, ki je omenjen tudi v citiranem izreku puščavskih očetov: delo je nujno za vzdrževanje lastnega življenja. To ni zgolj neka zunanja nujnost, temveč tu menih izkusi svojo »človeško stanje«, šibkost in krhkost svoje človeške narave. Trdo delo, v potu svojega obraza jesti svoj kruh (prim. 1 Mz 3,19), sodi k bistvu človeka in tega tudi menih ni oproščen. Benedikt opozarja tudi na primer apostolov, ki so se prehranjevali z delom lastnih rok: »Kajti šele takrat so pravi menihi, ko živijo od dela svojih rok, kot naši očetje in apostoli« (BP 48,8). Primer apostolov je za menihe zadosten razlog. Kljub temu pa iščejo tudi razloge za njihovo ravnanje. Kasijan, ki je ideje vzhodnega menišтва prevedel v latinski svet Zahoda, se na primer v 24. pogovoru, v katerem obravnava ta problem, sklicuje na velikega Antona. Brez dela bi se menihi zanašali na darove dobrotnikov. S tem bi postali od njih notranje odvisni. Cilj meniha, osvoboditi se zemeljske navezanosti, zaradi te odvisnosti od drugih ne bi bil nikoli dosežen. Anton meni, da je odvisnost od dobrotnikov ravno zato tako nevarna, ker je sploh ne opazimo. Mislimo, da smo z molitvijo in molitvenim branjem Svetega pisma zdaj postali popolnoma svobodni za Boga, dejansko pa se mu nismo niti za korak približali, saj sveta v resnici nismo zapustili. V srcu smo še popolnoma posvetni in tako smo v duši oslabljeni. Anton, ki velja za utemeljitelja zgodnjega menišтва, za opis tega stanja citira Ozeja 7,9: »Tujci žro njegovo moč, on pa tega ne spozna.« Naslednji razlog, zakaj so menihi pogosto zelo trdo delali, je bila izpolnitev zapovedi ljubezni do bližnjega. Z rezultatom svojega dela so lahko drugim pomagali. Dragi moji, delajmo vsak dan vse, kar moramo opraviti in kar Bog od nas pričakuje in častimo našega dobrega Boga, ki nam vse podarja in nas ljubi.

Poročilo pripravil: Aleš Kalamar

Sveta maša v Esslingenu

Njegova suknja – Devetnajsto poglavje

Kljub prepovedi zbiranja kristjanov se jih je vendar kakih dvajset nabralo v tkalnici; tiho so stali okoli nekega mrliča. Demetrij je med njimi z začudenjem zagledal tudi Marcela in zdelo se je, kakor bi imel ta med njimi neki odgovoren opravek. Roda je klečala pred truplom in bila vsa v solzah. Demetrij je stopil bliže in nepopisno ga je prizadelo, ko je zagledal Štefana, s katerim je govoril še pred nekaj urami. Sedaj je gledal mrtvega pred seboj.

Nato ga je poklical Marcel na stran in mu rekel: »Ostani tu, Demetrij, in poskrbi za pokop. Jaz sem le v nadlego, kajti ne zaupajo mi, ker si mojega sodelovanja ne znajo razložiti. Grem nazaj v gostišče.«

»Ali si bil zraven, ko se je tole zgodilo, gospod?« je poizvedoval Grk.

»Da. In doživel sem mnogo več, kot si moreš misliti! Pozneje ti bom vse povedal.«

Ko so ubogega Štefana odnesli, je odšel Demetrij z Markom domov, misleč, da se bo kmalu vrnil k Marcelu v gostilno. Toda Marija, Markova mati, in Roda sta ga tako prosili, naj ostane, da jima ni mogel odreči. Počasi se je hiša polnila s prijatelji in znanci in Demetrij je slišal pripovedovati o neki nebeški prikazni, ki jo je videl Štefan malo pred smrtjo. Vendar nihče ni vedel o tem kaj natančnejšega, le Roda je bila o prikazni trdno prepričana.

Tedaj je prišel Simon in vsi so se ga razveselili. Ni pravil natančno, kako je bil rešen, njegov ugled pa je zaradi tega še bolj zrasel.

Demetrij je pošepetal Marku, naj Simona, ki je prosil, naj ga poslej imenujejo Peter, sprejme k sebi na stanovanje, on, Demetrij, pa da se bo vrnil v gostilno. Tam je našel gospoda še pri branju, čeprav je bila že polnočna ura. Vse do zore sta se šepetaje pogovarjala; zadnja sled razločka med gospodom in sužnjem je zginila.

»Tudi jaz sem kristjan,« je izjavil Marcel in Demetriju se je zdelo, da Marcel še nikdar ni z večjim ponosom zatrdil: »Rimljan sem!« Za Demetrija je bilo veliko doživetje, da je Marcela Galia vera tako prevzela, čeprav se ni skladala z njegovim prepričanjem in značajem.

Drugo popoldne ga je pospremil do roba Golgote. Molče sta se bližala travnatemu griču, ki se je dvigal kakor otoček sredi puste poljane. »Jaz bi tega mesta ne bil več našel,« je tiho rekel Marcel. »Ali si si ga ti tako dobro zapomnil?«

»Da, prav natančno. Prišel sem že z zamudo in od tod sem lahko videl križe in množico.«

»Kje sem bil pa jaz, ko si prišel?«

»Kockal si z drugimi častniki.«

»Za suknjo?«

»Da.«

Dolgo sta oba molčala.

»Nisem videl, kako so ga pribili na križ, Demetrij,« je spet hripavo začel Marcel. »Pavel me je odvedel proč; bil sem vesel, da mi je prihranil ta pogled. Odšel sem na nasprotno pobočje. Verjemi, ta spomin je mučen.«

»Tule je steza,« je rekel Demetrij. »Počakal te bom v gostišču. Upam, da ne boš razočaran, če Simon Peter v teh okoliščinah ne bo držal besede.«

»Če zaradi vsega tega ni pozabil na domenek, upam, da bo prišel. Simon Peter je danes bolj varen pred ječo kot včeraj. Prefektura in tempelj hočeta ljudstvo prepričati, da zakona kristjanov ne pozna in da po vesti ne more privoliti v njihovo vero. Duhovnega voditelja so prijeli, da bi bilo to vsem v svarilo. Zdaj pa so na vrsti oni, da se čudijo in zgroze nad re-

šitvijo svoje žrtve. Ne Julijan in ne Herod si ne bosta upala stvari razlagati. Sprevidela bosta, da je za vse bolje, če se o Velikem ribiču kar najmanj govori in če ga puste kolikor mogoče pri miru.«

***

Peter na sestanek ni bil pozabil. Marcel je videl, kako se je bližal s pokončno glavo; v njegovem koraku sta bila pogum in zaupanje. To je rojen voditelj, se je čudil Rimljan.

Toda ko se je Veliki ribič bližal zelenemu griču, je korak upočasnil in ramena so mu upadla. Marcel mu je stopil naproti in Peter mu je molče ponudil roko. Sedla sta na kraj, kjer so nekoč stali križi, in dolgo nista spregovorila besede.

Končno je rekel Peter z vzdihom, kakor bi se bil prebudil iz sanj:

»Tisti dan me ni bilo tu. V smrtni uri mi nisem stal ob strani.« Tako kesanje je zvenelo iz njegovih besed, da je Marcel molčal, vedoč, da bi bil vsak odgovor predrznost, dokler ni Peter dvignil glave in Marcela vprašujoče pogledal.

»Tvoj suženj mi je rekel, da te Jezusova zgodba zelo prevzema. In drugi so mi pravili, da si včeraj zelo pomagal, ko so odnesli našega pogumnega Štefana; Benjosef celo trdi, da si priznal vero v Kristusa. Je vse to res, Marcel Galio?«

»Gospod,« je odvrnil Marcel, »prepričan sem, da je v Jezusu Božja moč. Verujem, da živi. Toda marsičesa se moram še naučiti.«

»Tvoja vera je že obsežna, ljubi prijatelj!« je toplo rekel Peter. »Rimljan si in življenjska pot, kakršno je učil Jezus, ti mora biti zelo tuja. Gotovo si storil mnogo krivic, ki bi jih obžaloval, če bi poznal obilnost njegove milosti. A ne spodobi se mi, da bi te opozarjal h kesanju, dokler ne zveš moje krivde. Karkoli si storil, ni nič v primerjavi z mojo krivdo. Najljubši prijatelj mi je bil, in na dan, ko me je najbolj potreboval, sem prisegel, da ga ne poznam.«

Peter si je z roko zakril oči in povetil glavo. Nato jo je spet dvignil in dejal:

»No, povej mi, kaj veš o Jezusu?«

Marcel ni odgovoril takoj. Ko pa je odprl usta, je bilo njegove besede komaj slišati. Bilo je, kakor bi govoril nekdo popolnoma drugi:

»Jaz sem ga križal.«

***

Sonce je stalo že nizko, ko sta se spet odpravila proti mestu. V teh urah je zvedel Marcel, kako je zgodba, ki jo je poznal doslej le v odlomkih, povezana; poprej zanjo še ni bil dovolj dozorel.

Skupno kesanje ju je zbližalo, toda Peter, ki je ob spominu znova zagorel, je opomnil, da gre zdaj za prihodnost. Koval je pogumne načrte. V Cezarejo je hotel, v Jafo in potem naprej, morda v Rim!

»In kaj boš ti, Marcel?«

»Vrnem se domov.«

»In boš poročal cesarju?«

»Da.«

»Koliko mu pa misliš povedati o Jezusu?«

»Da on, ki smo ga imeli za mrtvega, živi in da je ustanovil svoje kraljestvo.«

»Za to je treba poguma, mladi moj brat! Cesar ne bo rad slišal o kakem novem kraljestvu. Za svojo drznost boš morda kaznovan.«

»A vsaj resnico bom govoril.«

»Vprašal te bo, od kod veš, da Jezus živi. Kaj boš odgovoril?«

»Govoril bom o Štefanovi smrti in o prikazni, ki jo je tedaj videl. Prepričan sem, da je videl Jezusa.«

»Cesar Tiberij bo hotel boljših dokazov.«

Marcel je moral priznati, da ima prav, če pomisli, kaj bo rekel k temu Tiberij, kaj njegov lastni oče. Tiho se je zamislil, dokler ga ni Peter opomnil, da je čas za vrnitev v mesto.

Peter je nameraval k Marku, Marcel v gostišče. Po poti sta le malo govorila. Ko sta šla mimo templja, so bile marmorne stopnice, ki so navadno polne beračev, skoraj prazne, kajti bil je že večer. Le ubog pohabljenec je čepel na spodnji stopnici, škropotal s torilcem in moledoval za miloščino. Peter se je ustavil. Marcel je v misli zatopljen šel mimo, ko pa je videl, da Peter govori z beračem, se je vrnil.

»Od kdaj pa si pohabljen, prijatelj?« je vprašal Peter.

»Od rojstva, gospod,« je zatarnal možak. »Daj mi kaj v Božjem imenu.«

»Denarja nimam,« je odgovoril Peter. In kakor po nenadnem navdihu je dodal: »Kar pa imam, ti bom dal.« Pri tem je stegnil obe roki proti začudenemu pohabljenecu, ga dvignil in rekel: »V imenu Jezusovem, vstani in hodi!« In mož je vstal, nato je shodil, napol v smehu, napol v joku. Stopal je z drsajočimi koraki negotovo po tlaku. Hodil je. In je začel na ves glas vpiti.

Pritekli so ljudje in kmalu se je zbrala okoli njegova množica. Sosedje so ga spoznali ter ga zasipali z vprašanji. Peter je zgrabil Marcela za roko in ga odvedel stran. Lep kos poti sta prehodila molče. Končno se je Marcelu spet povrnil glas, a zdaj mu je trepetal.

»Peter! Kako si zmogel kaj takega?«

»Z Jezusovo pomočjo.«

»Pa saj to ni mogoče! Mož je bil od rojstva hrom. Verjetno ni v življenju napravil še nobenega koraka!«

»No, zdaj bo pa hodil,« je slovesno odvrnil Peter.

»Povej mi, Peter, ali si vedel, da zmoreš kaj takega? Ali si že kdaj kaj takega storil?«

»Ne, kaj takega še ne. Vedno bolj pa se zavedam njegove navzočnosti. V meni biva. Ta moč, Marcel, ni moja. Njegov duh je.«

»Morda ne bo Jezus več prišel na zemljo in bo bival le v srcih ljudi.«

»Da, kraljeval bo v srcih in jim delil duhovno moč. Toda to ni vse. Spet bo prišel!«

Dvajseto poglavje

Vsi so vedeli, da je bil nočni Rim najhрупnejše mesto na svetu. Da pa si se tega prav zavedel, si moral prebiti kako leto v miru v tujini.

Razen slavnih velikih cest, ki sta držali na Forum — Via Sacra in Via Nova — so bile vse prometne žile tlakovane z rečnimi oblicami vseh velikosti. Da niso nastale v ozkih, vijugastih ulicah prometne ovire, je bil od sončnega vzhoda do zahoda prepovedan vsak promet z vozovi; izjeme so bili le cesarski ali uradno dovoljeni sprevodi ob raznih slavnostih. Podnevi so se gnetli po cestah pešci, tisti, ki so imeli posebne pravice, pa so brezbrizno jezdarili med njimi na konjih. Z mrakom pa so zaropotali po kamnih težki vozovi in noč za nočjo je bilo slišati škripanje slabo naoljenih ojes, pokanje bičev in vreščice prepire zaradi prednosti na cesti.

Se nadaljuje

Slovenske razglednice

Miklavžev sprevod, foto: TP

MALO ZA ŠALO

Luka počaka učitelja po pouku in ga vpraša:
 »Kaj vse smo se danes učili?«
 »To bi si moral zapomniti. Ali te nič ne zanima?«
 »Niti najmanj. Le mama hoče vedno vse natančno vedeti ...«

Bratec in sestra se igrata, najmlajši, še v zibki, se začne na vse grlo dreti.

Sestra stopi k dojenčku in začne peti, da bi ga pomirila.

Bratec nekaj časa posluša in potem predlaga:
 »Veš kaj! Rajši poslušam, da se dere dojenček.«

Mamica kupi Andreju novo uro.

»Vodotesna je in lahko se bom z njo kopal,« veselo ugotovi Andrej.

»In pomival posodo,« doda mama.

Janez je zjutraj dejal:

»Mama, jaz nočem v šolo.«

»V šolo moraš, sinko.«

»Nočem. Učenci me ne marajo.«

»Vseeno moraš.«

»Tudi učitelji me ne marajo.«

»Moraš!«

»Nočem.«

»Moraš, sinko, končno si le šolski ravnatelj!«

V ljubljanskem avtobusu se gospod Novak pritožuje nad tem, kako nevzgojena je današnja mladina.

»Le pogledjte! Mladi sede in se ne zmenijo za ženske in starejše.«

»Kaj se jezite, saj vam je neki mladenič odstopil sedež ...?«

»Že res, a moja žena še vedno stoji!«

»Kako je bilo v cirkusu?«

»Še kar. Samo metalec nožev ni niti enkrat zadel dekleta, ki ga je ciljalo.«

Planinec sede na teraso pred planinsko kočjo in si naroči pivo. Brž pride oskrbnik in prinese tri steklenice.

»Oprostite, naročil sem le eno steklenico,« pravi gost.

»Že spet sem pozabil na odmeve,« se jezi oskrbnik.

KRIŽANKA

KRIŽANKA 2312	PETROV NASLEDNIK	RAFAELOVA DRUŽBA	ŽENSKO IME	DEL OBRAZA NAD OČMI	(ZN)ANOST	KUNTNER TONE	KISIK	ČLANI VERSE SKUPNOSTI	ASELJE PRI BREŽICAH	NANUT ANTON	JOD
POSLANJ, KI GA PRIČA- KUJEMO											
ČAS PRI- ČAKOVANJA							DOBA SOGLASNIKI V BESEDI KLET				ŠVEDSKA TOV. LETAL IN OROŽJA
PORTUGAL- SKA		HALO BREZ H ČUĐOV. SVET OKROG NAS				PODZRMI SESALEC				ŠVEDSKA CIRIL KOSMAČ	
„ DVA, TRI			KRAJ OB KOLPI GRMIČASTA RASTLINA								
VELIKA PRIPEKA, VROČINA				ZMIKALKA, KRADLJIVKA POMIRITEV SPORA							
POTRDIŠ TRDIŠ NOGOMETNI KLUB					URAN MAJHEN RT		KOVAČ ERIKA TRUJE ENAKI SOGLASNIKI			2. ČRKA ABECEDE OKENSKA KRILA	
OTROK TEČE OČETU									16. ČRKA ABECEDE TELESNA SLABOST		VRTENJE TELOVAJCA OKROG DROGA
ŠTIRJE PEVCI ALI PEVKE								URADNA LISTINA NAŠA CELINA			
AMPER SAMOSTAN			ADAMIČ IVAN SPREJEMNA NAPRAVA			MALO PROSTORA ANTON KOROŠEC					
KALJU		DAVČA BREZ D PISTA BREZ P					ELEKTRIČNA NAPRAVA VSE V REDU				
MAJHNA ODPRTINA					POSODA ZA ZAJEMANJE GL. MESTO SENEGALA						KOS IZRA- BLENEGA BLAGA
PRIOSTRENA KONICA				5. ČRKA ABECEDE 7. ČRKA ABECEDE		ZAKLIUČEK ODVODNIK SOPARE					
PRVI MUČENEC							ARHIMEDO- VO ŠTEVILO VELIKA EVR. REKA			22. ČRKA ABECEDE PRIP. SLOV. PLEMENA	
STANE BREZ GLAVE IN REPA				AVSTRIJSKI DIRIGENT GRĘGOR HOČEVAR							
ŠPANIJA		POGOSTITEV REVNIH ZADNJA ČR- KA ABECEDE								PANJ BREZ P 1. ČRKA ABECEDE	
KULTURNA RASTLINA			DNEVNA JED							TRSTENJAK ANTON	

REŠITEV KRIŽANKE št. 2311

KRIŽANKA 2311	MALO MEŠKINO	ODDAJANJE VALOV DOLCE	ŽENSKO IME	GLAVNO MESTO JEMNA	SOGLASNI- KI V BESEDI VERIGA	MOŠKO IME POREKLA	RAZBORNIK NASRANIZ	SLOVENSKA POLICIJSKA STRAŽNA	RITEZ BREZ B	12. ČRKA ABECEDE	VEZNIK
PRAZNIK 11. NOVEMBRA	V	S	I	S	V	E	T	N	I	K	I
MČHONČI NEBESNI SKODE	N	E	V	A	R	N	O	S	T	S	N
JESUŠNI DOLCEPNI	E	V	A	N	G	E	L	I	J	I	N
IRISNA BRANILNA V POKRAJ	M	A	N	A	J	O	E	V	O		
MAARUNA MAMA	A	N	A	V	V	E	V	E	R		
ROBERT JERAJ	R	J	B	O	T	A	N	I	K	A	
UNMITI ŽIG DOV. ČELIC VACIČIČI LENE	E	M	I	L	I	J	A	N			
SEVER	S	V	T	I	Č	I	D	O	Ž		
JAVEL STOPAR	P	S	J	T	K	M	I	R	A		
NASELE PRI SNOČURU	O	L	Š	E	V	E	K	J	O	D	
BRATEK V CELUSTI	Z	O	B	E	O	R	A	D	A		
INOŠAN DOLCE	N	D	T	K	R	A	N	J			
POHLEŠNI ČRKA JANIZ	A	N	J	E	Z	A	S	K	E	T	
ČRKA (2. SKLOPI)	N	J	E	M	A	L	T	A	E		
ZAMERNA NOVONARNA ČRKA ENKA ...	J	A	Z	B	A	R	J	E	L		
REKA BREZ B	E	K	A	J	A	S	E	N	J	E	